

01002980612050048

5489

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

Αρ. Φύλλου 298

6 Δεκεμβρίου 2005

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 3420

Κύρωση της Σύμβασης Πλαίσιο του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας για τον έλεγχο του καπνού.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

Άρθρο πρώτο

Κυρώνεται και έχει την ισχύ, που ορίζει το άρθρο 28 παρ. 1 του Συντάγματος, η Σύμβαση Πλαίσιο για τον έλεγχο του καπνού που υιοθετήθηκε από την 56η Παγκόσμια Συνέλευση Υγείας του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας στις 21 Μαΐου 2003, το κείμενο της οποίας σε πρωτότυπο στην αγγλική και σε μετάφραση στην ελληνική έχει ως εξής:

**WHO FRAMEWORK CONVENTION ON TOBACCO
CONTROL PREAMBLE**

UNITED NATIONS

2003

WHO Framework Convention on Tobacco Control

Preamble

The Parties to this Convention,

Determined to give priority to their right to protect public health,

Recognizing that the spread of the tobacco epidemic is a global problem with serious consequences for public health that calls for the widest possible international cooperation and the participation of all countries in an effective, appropriate and comprehensive international response,

Reflecting the concern of the international community about the devastating worldwide health, social, economic and environmental consequences of tobacco consumption and exposure to tobacco smoke,

Seriously concerned about the increase in the worldwide consumption and production of cigarettes and other tobacco products, particularly in developing countries, as well as about the burden this places on families, on the poor, and on national health systems,

Recognizing that scientific evidence has unequivocally established that tobacco consumption and exposure to tobacco smoke cause death, disease and disability, and that there is a time lag between the exposure to smoking and the other uses of tobacco products and the onset of tobacco-related diseases,

Recognizing also that cigarettes and some other products containing tobacco are highly engineered so as to create and maintain dependence, and that many of the compounds they contain and the smoke they produce are pharmacologically active, toxic, mutagenic and carcinogenic, and that tobacco dependence is separately classified as a disorder in major international classifications of diseases,

Acknowledging that there is clear scientific evidence that prenatal exposure to tobacco smoke causes adverse health and developmental conditions for children,

Deeply concerned about the escalation in smoking and other forms of tobacco consumption by children and adolescents worldwide, particularly smoking at increasingly early ages,

Alarmed by the increase in smoking and other forms of tobacco consumption by women and young girls worldwide and keeping in mind the need for full participation of women at all levels of policy-making and implementation and the need for gender-specific tobacco control strategies,

Deeply concerned about the high levels of smoking and other forms of tobacco consumption by indigenous peoples,

Seriously concerned about the impact of all forms of advertising, promotion and sponsorship aimed at encouraging the use of tobacco products,

Recognizing that cooperative action is necessary to eliminate all forms of illicit trade in cigarettes and other tobacco products, including smuggling, illicit manufacturing and counterfeiting,

Acknowledging that tobacco control at all levels and particularly in developing countries and in countries with economies in transition requires sufficient financial and technical resources commensurate with the current and projected need for tobacco control activities,

Recognizing the need to develop appropriate mechanisms to address the long-term social and economic implications of successful tobacco demand reduction strategies,

Mindful of the social and economic difficulties that tobacco control programmes may engender in the medium and long term in some developing countries and countries with economies in transition, and recognizing their need for technical and financial assistance in the context of nationally developed strategies for sustainable development,

Conscious of the valuable work being conducted by many States on tobacco control and commending the leadership of the World Health Organization as well as the efforts of other organizations and bodies of the United Nations system and other international and regional intergovernmental organizations in developing measures on tobacco control,

Emphasizing the special contribution of nongovernmental organizations and other members of civil society not affiliated with the tobacco industry, including health professional bodies, women's, youth, environmental and consumer groups, and academic and health care institutions, to tobacco control efforts nationally and internationally and the vital importance of their participation in national and international tobacco control efforts,

Recognizing the need to be alert to any efforts by the tobacco industry to undermine or subvert tobacco control efforts and the need to be informed of activities of the tobacco industry that have a negative impact on tobacco control efforts,

Recalling Article 12 of the International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights, adopted by the United Nations General Assembly on 16 December 1966, which states that it is the right of everyone to the enjoyment of the highest attainable standard of physical and mental health,

Recalling also the preamble to the Constitution of the World Health Organization, which states that the enjoyment of the highest attainable standard of health is one of the fundamental rights of every human being without distinction of race, religion, political belief, economic or social condition,

Determined to promote measures of tobacco control based on current and relevant scientific, technical and economic considerations,

Recalling that the Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination against Women, adopted by the United Nations General Assembly on 18 December 1979, provides that States Parties to that Convention shall take appropriate measures to eliminate discrimination against women in the field of health care,

Recalling further that the Convention on the Rights of the Child, adopted by the United Nations General Assembly on 20 November 1989, provides that States Parties to that Convention recognize the right of the child to the enjoyment of the highest attainable standard of health,

Have agreed, as follows:

PART I: INTRODUCTION

Article 1 *Use of terms*

For the purposes of this Convention:

- (a) "illicit trade" means any practice or conduct prohibited by law and which relates to production, shipment, receipt, possession, distribution, sale or purchase including any practice or conduct intended to facilitate such activity;

(b) “regional economic integration organization” means an organization that is composed of several sovereign states, and to which its Member States have transferred competence over a range of matters, including the authority to make decisions binding on its Member States in respect of those matters;¹

(c) “tobacco advertising and promotion” means any form of commercial communication, recommendation or action with the aim, effect or likely effect of promoting a tobacco product or tobacco use either directly or indirectly;

(d) “tobacco control” means a range of supply, demand and harm reduction strategies that aim to improve the health of a population by eliminating or reducing their consumption of tobacco products and exposure to tobacco smoke;

(e) “tobacco industry” means tobacco manufacturers, wholesale distributors and importers of tobacco products;

(f) “tobacco products” means products entirely or partly made of the leaf tobacco as raw material which are manufactured to be used for smoking, sucking, chewing or snuffing;

(g) “tobacco sponsorship” means any form of contribution to any event, activity or individual with the aim, effect or likely effect of promoting a tobacco product or tobacco use either directly or indirectly;

Article 2

Relationship between this Convention and other agreements and legal instruments

1. In order to better protect human health, Parties are encouraged to implement measures beyond those required by this Convention and its protocols, and nothing in these instruments shall prevent a Party from imposing stricter requirements that are consistent with their provisions and are in accordance with international law.

2. The provisions of the Convention and its protocols shall in no way affect the right of Parties to enter into bilateral or multilateral agreements, including regional or subregional agreements, on issues relevant or additional to the Convention and its protocols, provided that such agreements are compatible

¹ Where appropriate, national will refer equally to regional economic integration organizations.

with their obligations under the Convention and its protocols. The Parties concerned shall communicate such agreements to the Conference of the Parties through the Secretariat.

PART II: OBJECTIVE, GUIDING PRINCIPLES AND GENERAL OBLIGATIONS

Article 3

Objective

The objective of this Convention and its protocols is to protect present and future generations from the devastating health, social, environmental and economic consequences of tobacco consumption and exposure to tobacco smoke by providing a framework for tobacco control measures to be implemented by the Parties at the national, regional and international levels in order to reduce continually and substantially the prevalence of tobacco use and exposure to tobacco smoke.

Article 4

Guiding principles

To achieve the objective of this Convention and its protocols and to implement its provisions, the Parties shall be guided, inter alia, by the principles set out below:

1. Every person should be informed of the health consequences, addictive nature and mortal threat posed by tobacco consumption and exposure to tobacco smoke and effective legislative, executive, administrative or other measures should be contemplated at the appropriate governmental level to protect all persons from exposure to tobacco smoke.
2. Strong political commitment is necessary to develop and support, at the national, regional and international levels, comprehensive multisectoral measures and coordinated responses, taking into consideration:
  - (a) the need to take measures to protect all persons from exposure to tobacco smoke;
  - (b) the need to take measures to prevent the initiation, to promote and support cessation, and to decrease the consumption of tobacco products in any form;

- (c) the need to take measures to promote the participation of indigenous individuals and communities in the development, implementation and evaluation of tobacco control programmes that are socially and culturally appropriate to their needs and perspectives; and
  - (d) the need to take measures to address gender-specific risks when developing tobacco control strategies.
3. International cooperation, particularly transfer of technology, knowledge and financial assistance and provision of related expertise, to establish and implement effective tobacco control programmes, taking into consideration local culture, as well as social, economic, political and legal factors, is an important part of the Convention.
  4. Comprehensive multisectoral measures and responses to reduce consumption of all tobacco products at the national, regional and international levels are essential so as to prevent, in accordance with public health principles, the incidence of diseases, premature disability and mortality due to tobacco consumption and exposure to tobacco smoke.
  5. Issues relating to liability, as determined by each Party within its jurisdiction, are an important part of comprehensive tobacco control.
  6. The importance of technical and financial assistance to aid the economic transition of tobacco growers and workers whose livelihoods are seriously affected as a consequence of tobacco control programmes in developing country Parties, as well as Parties with economies in transition, should be recognized and addressed in the context of nationally developed strategies for sustainable development.
  7. The participation of civil society is essential in achieving the objective of the Convention and its protocols.

Article 5
General obligations

1. Each Party shall develop, implement, periodically update and review comprehensive multisectoral national tobacco control strategies, plans and programmes in accordance with this Convention and the protocols to which it is a Party.
2. Towards this end, each Party shall, in accordance with its capabilities:

- (a) establish or reinforce and finance a national coordinating mechanism or focal points for tobacco control; and
  - (b) adopt and implement effective legislative, executive, administrative and/or other measures and cooperate, as appropriate, with other Parties in developing appropriate policies for preventing and reducing tobacco consumption, nicotine addiction and exposure to tobacco smoke.
3. In setting and implementing their public health policies with respect to tobacco control, Parties shall act to protect these policies from commercial and other vested interests of the tobacco industry in accordance with national law.
4. The Parties shall cooperate in the formulation of proposed measures, procedures and guidelines for the implementation of the Convention and the protocols to which they are Parties.
5. The Parties shall cooperate, as appropriate, with competent international and regional intergovernmental organizations and other bodies to achieve the objectives of the Convention and the protocols to which they are Parties.
6. The Parties shall, within means and resources at their disposal, cooperate to raise financial resources for effective implementation of the Convention through bilateral and multilateral funding mechanisms.

PART III: MEASURES RELATING TO THE REDUCTION OF DEMAND FOR TOBACCO

Article 6

Price and tax measures to reduce the demand for tobacco

1. The Parties recognize that price and tax measures are an effective and important means of reducing tobacco consumption by various segments of the population, in particular young persons.
2. Without prejudice to the sovereign right of the Parties to determine and establish their taxation policies, each Party should take account of its national health objectives concerning tobacco control and adopt or maintain, as appropriate, measures which may include:

- (a) implementing tax policies and, where appropriate, price policies, on tobacco products so as to contribute to the health objectives aimed at reducing tobacco consumption; and
  - (b) prohibiting or restricting, as appropriate, sales to and/or importations by international travellers of tax- and duty-free tobacco products.
3. The Parties shall provide rates of taxation for tobacco products and trends in tobacco consumption in their periodic reports to the Conference of the Parties, in accordance with Article 21.

Article 7

Non-price measures to reduce the demand for tobacco

The Parties recognize that comprehensive non-price measures are an effective and important means of reducing tobacco consumption. Each Party shall adopt and implement effective legislative, executive, administrative or other measures necessary to implement its obligations pursuant to Articles 8 to 13 and shall cooperate, as appropriate, with each other directly or through competent international bodies with a view to their implementation. The Conference of the Parties shall propose appropriate guidelines for the implementation of the provisions of these Articles.

Article 8

Protection from exposure to tobacco smoke

1. Parties recognize that scientific evidence has unequivocally established that exposure to tobacco smoke causes death, disease and disability.
2. Each Party shall adopt and implement in areas of existing national jurisdiction as determined by national law and actively promote at other jurisdictional levels the adoption and implementation of effective legislative, executive, administrative and/or other measures, providing for protection from exposure to tobacco smoke in indoor workplaces, public transport, indoor public places and, as appropriate, other public places.

Article 9

Regulation of the contents of tobacco products

The Conference of the Parties, in consultation with competent international bodies, shall propose guidelines for testing and measuring the contents and emissions of tobacco products, and for the regulation of these

contents and emissions. Each Party shall, where approved by competent national authorities, adopt and implement effective legislative, executive and administrative or other measures for such testing and measuring, and for such regulation.

Article 10
Regulation of tobacco product disclosures

Each Party shall, in accordance with its national law, adopt and implement effective legislative, executive, administrative or other measures requiring manufacturers and importers of tobacco products to disclose to governmental authorities information about the contents and emissions of tobacco products. Each Party shall further adopt and implement effective measures for public disclosure of information about the toxic constituents of the tobacco products and the emissions that they may produce.

Article 11
Packaging and labelling of tobacco products

1. Each Party shall, within a period of three years after entry into force of this Convention for that Party, adopt and implement, in accordance with its national law, effective measures to ensure that:

(a) tobacco product packaging and labelling do not promote a tobacco product by any means that are false, misleading, deceptive or likely to create an erroneous impression about its characteristics, health effects, hazards or emissions, including any term, descriptor, trademark, figurative or any other sign that directly or indirectly creates the false impression that a particular tobacco product is less harmful than other tobacco products. These may include terms such as "low tar", "light", "ultra-light", or "mild"; and

(b) each unit packet and package of tobacco products and any outside packaging and labelling of such products also carry health warnings describing the harmful effects of tobacco use, and may include other appropriate messages. These warnings and messages:

- (i) shall be approved by the competent national authority,
- (ii) shall be rotating,
- (iii) shall be large, clear, visible and legible,

- (iv) should be 50% or more of the principal display areas but shall be no less than 30% of the principal display areas,
  - (v) may be in the form of or include pictures or pictograms.
2. Each unit packet and package of tobacco products and any outside packaging and labelling of such products shall, in addition to the warnings specified in paragraph 1(b) of this Article, contain information on relevant constituents and emissions of tobacco products as defined by national authorities.
3. Each Party shall require that the warnings and other textual information specified in paragraphs 1(b) and paragraph 2 of this Article will appear on each unit packet and package of tobacco products and any outside packaging and labelling of such products in its principal language or languages.
4. For the purposes of this Article, the term "outside packaging and labelling" in relation to tobacco products applies to any packaging and labelling used in the retail sale of the product.

Article 12

Education, communication, training and public awareness

Each Party shall promote and strengthen public awareness of tobacco control issues, using all available communication tools, as appropriate. Towards this end, each Party shall adopt and implement effective legislative, executive, administrative or other measures to promote:

- (a) broad access to effective and comprehensive educational and public awareness programmes on the health risks including the addictive characteristics of tobacco consumption and exposure to tobacco smoke;
- (b) public awareness about the health risks of tobacco consumption and exposure to tobacco smoke, and about the benefits of the cessation of tobacco use and tobacco-free lifestyles as specified in Article 14.2;
- (c) public access, in accordance with national law, to a wide range of information on the tobacco industry as relevant to the objective of this Convention;
- (d) effective and appropriate training or sensitization and awareness programmes on tobacco control addressed to persons such as health

workers, community workers, social workers, media professionals, educators, decision-makers, administrators and other concerned persons;

(e) awareness and participation of public and private agencies and nongovernmental organizations not affiliated with the tobacco industry in developing and implementing intersectoral programmes and strategies for tobacco control; and

(f) public awareness of and access to information regarding the adverse health, economic, and environmental consequences of tobacco production and consumption.

Article 13

Tobacco advertising, promotion and sponsorship

1. Parties recognize that a comprehensive ban on advertising, promotion and sponsorship would reduce the consumption of tobacco products.

2. Each Party shall, in accordance with its constitution or constitutional principles, undertake a comprehensive ban of all tobacco advertising, promotion and sponsorship. This shall include, subject to the legal environment and technical means available to that Party, a comprehensive ban on cross-border advertising, promotion and sponsorship originating from its territory. In this respect, within the period of five years after entry into force of this Convention for that Party, each Party shall undertake appropriate legislative, executive, administrative and/or other measures and report accordingly in conformity with Article 21.

3. A Party that is not in a position to undertake a comprehensive ban due to its constitution or constitutional principles shall apply restrictions on all tobacco advertising, promotion and sponsorship. This shall include, subject to the legal environment and technical means available to that Party, restrictions or a comprehensive ban on advertising, promotion and sponsorship originating from its territory with cross-border effects. In this respect, each Party shall undertake appropriate legislative, executive, administrative and/or other measures and report accordingly in conformity with Article 21.

4. As a minimum, and in accordance with its constitution or constitutional principles, each Party shall:

(a) prohibit all forms of tobacco advertising, promotion and sponsorship that promote a tobacco product by any means that are false,

~~misleading~~ or deceptive or likely to create an erroneous impression about its characteristics, health effects, hazards or emissions;

(b) require that health or other appropriate warnings or messages accompany all tobacco advertising and, as appropriate, promotion and sponsorship;

(c) restrict the use of direct or indirect incentives that encourage the purchase of tobacco products by the public;

(d) require, if it does not have a comprehensive ban, the disclosure to relevant governmental authorities of expenditures by the tobacco industry on advertising, promotion and sponsorship not yet prohibited. Those authorities may decide to make those figures available, subject to national law, to the public and to the Conference of the Parties, pursuant to Article 21;

(e) undertake a comprehensive ban or, in the case of a Party that is not in a position to undertake a comprehensive ban due to its constitution or constitutional principles, restrict tobacco advertising, promotion and sponsorship on radio, television, print media and, as appropriate, other media, such as the internet, within a period of five years; and

(f) prohibit, or in the case of a Party that is not in a position to prohibit due to its constitution or constitutional principles restrict, tobacco sponsorship of international events, activities and/or participants therein.

Parties are encouraged to implement measures beyond the obligations set out in paragraph 4.

Parties shall cooperate in the development of technologies and other means necessary to facilitate the elimination of cross-border advertising.

Parties which have a ban on certain forms of tobacco advertising, promotion and sponsorship have the sovereign right to ban those forms of cross-border tobacco advertising, promotion and sponsorship entering their territory and to impose equal penalties as those applicable to domestic advertising, promotion and sponsorship originating from their territory in accordance with their national law. This paragraph does not endorse or prove of any particular penalty.

8. Parties shall consider the elaboration of a protocol setting out appropriate measures that require international collaboration for a comprehensive ban on cross-border advertising, promotion and sponsorship.

Article 14

Demand reduction measures concerning tobacco dependence and cessation

1. Each Party shall develop and disseminate appropriate, comprehensive and integrated guidelines based on scientific evidence and best practices, taking into account national circumstances and priorities, and shall take effective measures to promote cessation of tobacco use and adequate treatment for tobacco dependence.

2. Towards this end, each Party shall endeavour to:

(a) design and implement effective programmes aimed at promoting the cessation of tobacco use, in such locations as educational institutions, health care facilities, workplaces and sporting environments;

(b) include diagnosis and treatment of tobacco dependence and counselling services on cessation of tobacco use in national health and education programmes, plans and strategies, with the participation of health workers, community workers and social workers as appropriate;

(c) establish in health care facilities and rehabilitation centres programmes for diagnosing, counselling, preventing and treating tobacco dependence; and

(d) collaborate with other Parties to facilitate accessibility and affordability for treatment of tobacco dependence including pharmaceutical products pursuant to Article 22. Such products and their constituents may include medicines, products used to administer medicines and diagnostics when appropriate.

**PART IV: MEASURES RELATING TO THE REDUCTION
OF THE SUPPLY OF TOBACCO**

Article 15

Illicit trade in tobacco products

1. The Parties recognize that the elimination of all forms of illicit trade in tobacco products, including smuggling, illicit manufacturing and counterfeiting, and the development and implementation of related national law, in addition to subregional, regional and global agreements, are essential components of tobacco control.

2. Each Party shall adopt and implement effective legislative, executive, administrative or other measures to ensure that all unit packets and packages of tobacco products and any outside packaging of such products are marked to assist Parties in determining the origin of tobacco products, and in accordance with national law and relevant bilateral or multilateral agreements, assist Parties in determining the point of diversion and monitor, document and control the movement of tobacco products and their legal status. In addition, each Party shall:

(a) require that unit packets and packages of tobacco products for retail and wholesale use that are sold on its domestic market carry the statement: "Sales only allowed in (insert name of the country, subnational, regional or federal unit)" or carry any other effective marking indicating the final destination or which would assist authorities in determining whether the product is legally for sale on the domestic market; and

(b) consider, as appropriate, developing a practical tracking and tracing regime that would further secure the distribution system and assist in the investigation of illicit trade.

3. Each Party shall require that the packaging information or marking specified in paragraph 2 of this Article shall be presented in legible form and/or appear in its principal language or languages.

4. With a view to eliminating illicit trade in tobacco products, each Party shall:

(a) monitor and collect data on cross-border trade in tobacco products, including illicit trade, and exchange information among customs, tax and other authorities, as appropriate, and in accordance

with national law and relevant applicable bilateral or multilateral agreements;

(b) enact or strengthen legislation, with appropriate penalties and remedies, against illicit trade in tobacco products, including counterfeit and contraband cigarettes;

(c) take appropriate steps to ensure that all confiscated manufacturing equipment, counterfeit and contraband cigarettes and other tobacco products are destroyed, using environmentally-friendly methods where feasible, or disposed of in accordance with national law;

(d) adopt and implement measures to monitor, document and control the storage and distribution of tobacco products held or moving under suspension of taxes or duties within its jurisdiction; and

(e) adopt measures as appropriate to enable the confiscation of proceeds derived from the illicit trade in tobacco products.

5. Information collected pursuant to subparagraphs 4(a) and 4(d) of this Article shall, as appropriate, be provided in aggregate form by the Parties in their periodic reports to the Conference of the Parties, in accordance with Article 21.

6. The Parties shall, as appropriate and in accordance with national law, promote cooperation between national agencies, as well as relevant regional and international intergovernmental organizations as it relates to investigations, prosecutions and proceedings, with a view to eliminating illicit trade in tobacco products. Special emphasis shall be placed on cooperation at regional and subregional levels to combat illicit trade of tobacco products.

7. Each Party shall endeavour to adopt and implement further measures including licensing, where appropriate, to control or regulate the production and distribution of tobacco products in order to prevent illicit trade.

Article 16

Sales to and by minors

1. Each Party shall adopt and implement effective legislative, executive, administrative or other measures at the appropriate government level to prohibit the sales of tobacco products to persons under the age set by domestic law, national law or eighteen. These measures may include:

- (a) requiring that all sellers of tobacco products place a clear and prominent indicator inside their point of sale about the prohibition of tobacco sales to minors and, in case of doubt, request that each tobacco purchaser provide appropriate evidence of having reached full legal age;
  - (b) banning the sale of tobacco products in any manner by which they are directly accessible, such as store shelves;
  - (c) prohibiting the manufacture and sale of sweets, snacks, toys or any other objects in the form of tobacco products which appeal to minors; and
  - (d) ensuring that tobacco vending machines under its jurisdiction are not accessible to minors and do not promote the sale of tobacco products to minors.
2. Each Party shall prohibit or promote the prohibition of the distribution of free tobacco products to the public and especially minors.
  3. Each Party shall endeavour to prohibit the sale of cigarettes individually or in small packets which increase the affordability of such products to minors.
  4. The Parties recognize that in order to increase their effectiveness, measures to prevent tobacco product sales to minors should, where appropriate, be implemented in conjunction with other provisions contained in this Convention.
  5. When signing, ratifying, accepting, approving or acceding to the Convention or at any time thereafter, a Party may, by means of a binding written declaration, indicate its commitment to prohibit the introduction of tobacco vending machines within its jurisdiction or, as appropriate, to a total ban on tobacco vending machines. The declaration made pursuant to this Article shall be circulated by the Depositary to all Parties to the Convention.
  6. Each Party shall adopt and implement effective legislative, executive, administrative or other measures, including penalties against sellers and distributors, in order to ensure compliance with the obligations contained in paragraphs 1-5 of this Article.
  7. Each Party should, as appropriate, adopt and implement effective legislative, executive, administrative or other measures to prohibit the sales of tobacco products by persons under the age set by domestic law, national law or eighteen.

*Article 17**Provision of support for economically viable alternative activities*

Parties shall, in cooperation with each other and with competent international and regional intergovernmental organizations, promote, as appropriate, economically viable alternatives for tobacco workers, growers and, as the case may be, individual sellers.

PART V: PROTECTION OF THE ENVIRONMENT*Article 18**Protection of the environment and the health of persons*

In carrying out their obligations under this Convention, the Parties agree to have due regard to the protection of the environment and the health of persons in relation to the environment in respect of tobacco cultivation and manufacture within their respective territories.

PART VI: QUESTIONS RELATED TO LIABILITY*Article 19**Liability*

1. For the purpose of tobacco control, the Parties shall consider taking legislative action or promoting their existing laws, where necessary, to deal with criminal and civil liability, including compensation where appropriate.
2. Parties shall cooperate with each other in exchanging information through the Conference of the Parties in accordance with Article 21 including:
  - (a) information on the health effects of the consumption of tobacco products and exposure to tobacco smoke in accordance with Article 20.3(a); and
  - (b) information on legislation and regulations in force as well as pertinent jurisprudence.
3. The Parties shall, as appropriate and mutually agreed, within the limits of national legislation, policies, legal practices and applicable existing treaty arrangements, afford one another assistance in legal proceedings relating to civil and criminal liability consistent with this Convention.

4. The Convention shall in no way affect or limit any rights of access of the Parties to each other's courts where such rights exist.

5. The Conference of the Parties may consider, if possible, at an early stage, taking account of the work being done in relevant international fora, issues related to liability including appropriate international approaches to these issues and appropriate means to support, upon request, the Parties in their legislative and other activities in accordance with this Article.

PART VII: SCIENTIFIC AND TECHNICAL COOPERATION AND COMMUNICATION OF INFORMATION

Article 20

Research, surveillance and exchange of information

1. The Parties undertake to develop and promote national research and to coordinate research programmes at the regional and international levels in the field of tobacco control. Towards this end, each Party shall:

(a) initiate and cooperate in, directly or through competent international and regional intergovernmental organizations and other bodies, the conduct of research and scientific assessments, and in so doing promote and encourage research that addresses the determinants and consequences of tobacco consumption and exposure to tobacco smoke as well as research for identification of alternative crops; and

(b) promote and strengthen, with the support of competent international and regional intergovernmental organizations and other bodies, training and support for all those engaged in tobacco control activities, including research, implementation and evaluation.

2. The Parties shall establish, as appropriate, programmes for national, regional and global surveillance of the magnitude, patterns, determinants and consequences of tobacco consumption and exposure to tobacco smoke. Towards this end, the Parties should integrate tobacco surveillance programmes into national, regional and global health surveillance programmes so that data are comparable and can be analysed at the regional and international levels, as appropriate.

3. Parties recognize the importance of financial and technical assistance from international and regional intergovernmental organizations and other bodies. Each Party shall endeavour to:

- (a) establish progressively a national system for the epidemiological surveillance of tobacco consumption and related social, economic and health indicators;
- (b) cooperate with competent international and regional intergovernmental organizations and other bodies, including governmental and nongovernmental agencies, in regional and global tobacco surveillance and exchange of information on the indicators specified in paragraph 3(a) of this Article; and
- (c) cooperate with the World Health Organization in the development of general guidelines or procedures for defining the collection, analysis and dissemination of tobacco-related surveillance data.
4. The Parties shall, subject to national law, promote and facilitate the exchange of publicly available scientific, technical, socioeconomic, commercial and legal information, as well as information regarding practices of the tobacco industry and the cultivation of tobacco, which is relevant to this Convention, and in so doing shall take into account and address the special needs of developing country Parties and Parties with economies in transition. Each Party shall endeavour to:
- (a) progressively establish and maintain an updated database of laws and regulations on tobacco control and, as appropriate, information about their enforcement, as well as pertinent jurisprudence, and cooperate in the development of programmes for regional and global tobacco control;
- (b) progressively establish and maintain updated data from national surveillance programmes in accordance with paragraph 3(a) of this Article; and
- (c) cooperate with competent international organizations to progressively establish and maintain a global system to regularly collect and disseminate information on tobacco production, manufacture and the activities of the tobacco industry which have an impact on the Convention or national tobacco control activities.
5. Parties should cooperate in regional and international intergovernmental organizations and financial and development institutions of which they are members, to promote and encourage provision of technical and financial resources to the Secretariat to assist developing country Parties and Parties

with economies in transition to meet their commitments on research, surveillance and exchange of information.

Article 21

Reporting and exchange of information

1. Each Party shall submit to the Conference of the Parties, through the Secretariat, periodic reports on its implementation of this Convention, which should include the following:

- (a) information on legislative, executive, administrative or other measures taken to implement the Convention;
- (b) information, as appropriate, on any constraints or barriers encountered in its implementation of the Convention, and on the measures taken to overcome these barriers;
- (c) information, as appropriate, on financial and technical assistance provided or received for tobacco control activities;
- (d) information on surveillance and research as specified in Article 20; and
- (e) information specified in Articles 6.3, 13.2, 13.3, 13.4(d), 15.5 and 19.2.

2. The frequency and format of such reports by all Parties shall be determined by the Conference of the Parties. Each Party shall make its initial report within two years of the entry into force of the Convention for that Party.

3. The Conference of the Parties, pursuant to Articles 22 and 26, shall consider arrangements to assist developing country Parties and Parties with economies in transition, at their request, in meeting their obligations under this Article.

4. The reporting and exchange of information under the Convention shall be subject to national law regarding confidentiality and privacy. The Parties shall protect, as mutually agreed, any confidential information that is exchanged.

*Article 22**Cooperation in the scientific, technical, and legal fields
and provision of related expertise*

*. The Parties shall cooperate directly or through competent international bodies to strengthen their capacity to fulfill the obligations arising from this Convention, taking into account the needs of developing country Parties and Parties with economies in transition. Such cooperation shall promote the transfer of technical, scientific and legal expertise and technology, as mutually agreed, to establish and strengthen national tobacco control strategies, plans and programmes aiming at, inter alia:

(a) facilitation of the development, transfer and acquisition of technology, knowledge, skills, capacity and expertise related to tobacco control;

(b) provision of technical, scientific, legal and other expertise to establish and strengthen national tobacco control strategies, plans and programmes, aiming at implementation of the Convention through, inter alia:

(i) assisting, upon request, in the development of a strong legislative foundation as well as technical programmes, including those on prevention of initiation, promotion of cessation and protection from exposure to tobacco smoke;

(ii) assisting, as appropriate, tobacco workers in the development of appropriate economically and legally viable alternative livelihoods in an economically viable manner; and

(iii) assisting, as appropriate, tobacco growers in shifting agricultural production to alternative crops in an economically viable manner;

(c) support for appropriate training or sensitization programmes for appropriate personnel in accordance with Article 12;

(d) provision, as appropriate, of the necessary material, equipment and supplies, as well as logistical support, for tobacco control strategies, plans and programmes;

(e) identification of methods for tobacco control, including comprehensive treatment of nicotine addiction; and

- (f) promotion, as appropriate, of research to increase the affordability of comprehensive treatment of nicotine addiction.

The Conference of the Parties shall promote and facilitate transfer of technical, scientific and legal expertise and technology with the financial support secured in accordance with Article 26.

PART VIII: INSTITUTIONAL ARRANGEMENTS AND FINANCIAL RESOURCES

Article 23

Conference of the Parties

1. A Conference of the Parties is hereby established. The first session of the Conference shall be convened by the World Health Organization not later than one year after the entry into force of this Convention. The Conference will determine the venue and timing of subsequent regular sessions at its first session.
2. Extraordinary sessions of the Conference of the Parties shall be held at such other times as may be deemed necessary by the Conference, or at the written request of any Party, provided that, within six months of the request being communicated to them by the Secretariat of the Convention, it is supported by at least one-third of the Parties.
3. The Conference of the Parties shall adopt by consensus its Rules of Procedure at its first session.
4. The Conference of the Parties shall by consensus adopt financial rules for itself as well as governing the funding of any subsidiary bodies it may establish as well as financial provisions governing the functioning of the Secretariat. At each ordinary session, it shall adopt a budget for the financial period until the next ordinary session.
5. The Conference of the Parties shall keep under regular review the implementation of the Convention and take the decisions necessary to promote its effective implementation and may adopt protocols, annexes and amendments to the Convention, in accordance with Articles 28, 29 and 33. Towards this end, it shall:
  - (a) promote and facilitate the exchange of information pursuant to Articles 20 and 21;

- (b) promote and guide the development and periodic refinement of comparable methodologies for research and the collection of data, in addition to those provided for in Article 20, relevant to the implementation of the Convention;
  - (c) promote, as appropriate, the development, implementation and evaluation of strategies, plans, and programmes, as well as policies, legislation and other measures;
  - (d) consider reports submitted by the Parties in accordance with Article 21 and adopt regular reports on the implementation of the Convention;
  - (e) promote and facilitate the mobilization of financial resources for the implementation of the Convention in accordance with Article 26;
  - (f) establish such subsidiary bodies as are necessary to achieve the objective of the Convention;
  - (g) request, where appropriate, the services and cooperation of, and information provided by, competent and relevant organizations and bodies of the United Nations system and other international and regional intergovernmental organizations and nongovernmental organizations and bodies as a means of strengthening the implementation of the Convention; and
  - (h) consider other action, as appropriate, for the achievement of the objective of the Convention in the light of experience gained in its implementation.
6. The Conference of the Parties shall establish the criteria for the participation of observers at its proceedings.

Article 24
Secretariat

1. The Conference of the Parties shall designate a permanent secretariat and make arrangements for its functioning. The Conference of the Parties shall endeavour to do so at its first session.
2. Until such time as a permanent secretariat is designated and established, secretariat functions under this Convention shall be provided by the World Health Organization.

Secretariat functions shall be:

- (a) to make arrangements for sessions of the Conference of the Parties and any subsidiary bodies and to provide them with services as required;
- (b) to transmit reports received by it pursuant to the Convention;
- (c) to provide support to the Parties, particularly developing country Parties and Parties with economies in transition, on request, in the compilation and communication of information required in accordance with the provisions of the Convention;
- (d) to prepare reports on its activities under the Convention under the guidance of the Conference of the Parties and submit them to the Conference of the Parties;
- (e) to ensure, under the guidance of the Conference of the Parties, the necessary coordination with the competent international and regional intergovernmental organizations and other bodies;
- (f) to enter, under the guidance of the Conference of the Parties, into such administrative or contractual arrangements as may be required for the effective discharge of its functions; and
- (g) to perform other secretariat functions specified by the Convention and by any of its protocols and such other functions as may be determined by the Conference of the Parties.

Article 25

*Relations between the Conference of the Parties
and intergovernmental organizations*

In order to provide technical and financial cooperation for achieving the objective of this Convention, the Conference of the Parties may request the cooperation of competent international and regional intergovernmental organizations including financial and development institutions.

Article 26

Financial resources

The Parties recognize the important role that financial resources play in achieving the objective of this Convention.

2. Each Party shall provide financial support in respect of its national activities intended to achieve the objective of the Convention, in accordance with its national plans, priorities and programmes.

3. Parties shall promote, as appropriate, the utilization of bilateral, regional, subregional and other multilateral channels to provide funding for the development and strengthening of multisectoral comprehensive tobacco control programmes of developing country Parties and Parties with economies in transition. Accordingly, economically viable alternatives to tobacco production, including crop diversification should be addressed and supported in the context of nationally developed strategies of sustainable development.

4. Parties represented in relevant regional and international intergovernmental organizations, and financial and development institutions shall encourage these entities to provide financial assistance for developing country Parties and for Parties with economies in transition to assist them in meeting their obligations under the Convention, without limiting the rights of participation within these organizations.

5. The Parties agree that:

(a) to assist Parties in meeting their obligations under the Convention, all relevant potential and existing resources, financial, technical, or otherwise, both public and private that are available for tobacco control activities, should be mobilized and utilized for the benefit of all Parties, especially developing countries and countries with economies in transition;

(b) the Secretariat shall advise developing country Parties and Parties with economies in transition, upon request, on available sources of funding to facilitate the implementation of their obligations under the Convention;

(c) the Conference of the Parties in its first session shall review existing and potential sources and mechanisms of assistance based on a study conducted by the Secretariat and other relevant information, and consider their adequacy; and

(d) the results of this review shall be taken into account by the Conference of the Parties in determining the necessity to enhance existing mechanisms or to establish a voluntary global fund or other appropriate financial mechanisms to channel additional financial resources, as needed, to developing country Parties and Parties with

economies in transition to assist them in meeting the objectives of the Convention.

PART IX: SETTLEMENT OF DISPUTES

Article 27

Settlement of disputes

1. In the event of a dispute between two or more Parties concerning the interpretation or application of this Convention, the Parties concerned shall seek through diplomatic channels a settlement of the dispute through negotiation or any other peaceful means of their own choice, including good offices, mediation, or conciliation. Failure to reach agreement, by good offices, mediation or conciliation shall not absolve parties to the dispute from the responsibility of continuing to seek to resolve it.
2. When ratifying, accepting, approving, formally confirming or acceding to the Convention, or at any time thereafter, a State or regional economic integration organization may declare in writing to the Depositary that, for a dispute not resolved in accordance with paragraph 1 of this Article, it accepts, as compulsory, ad hoc arbitration in accordance with procedures to be adopted by consensus by the Conference of the Parties.
3. The provisions of this Article shall apply with respect to any protocol as between the parties to the protocol, unless otherwise provided therein.

PART X: DEVELOPMENT OF THE CONVENTION

Article 28

Amendments to this Convention

1. Any Party may propose amendments to this Convention. Such amendments will be considered by the Conference of the Parties.
2. Amendments to the Convention shall be adopted by the Conference of the Parties. The text of any proposed amendment to the Convention shall be communicated to the Parties by the Secretariat at least six months before the session at which it is proposed for adoption. The Secretariat shall also communicate proposed amendments to the signatories of the Convention and, for information, to the Depositary.

3. The Parties shall make every effort to reach agreement by consensus on any proposed amendment to the Convention. If all efforts at consensus have been exhausted, and no agreement reached, the amendment shall as a last resort be adopted by a three-quarters majority vote of the Parties present and voting at the session. For purposes of this Article, Parties present and voting means Parties present and casting an affirmative or negative vote. Any adopted amendment shall be communicated by the Secretariat to the Depositary, who shall circulate it to all Parties for acceptance.

4. Instruments of acceptance in respect of an amendment shall be deposited with the Depositary. An amendment adopted in accordance with paragraph 3 of this Article shall enter into force for those Parties having accepted it on the ninetieth day after the date of receipt by the Depositary of an instrument of acceptance by at least two-thirds of the Parties to the Convention.

5. The amendment shall enter into force for any other Party on the ninetieth day after the date on which that Party deposits with the Depositary its instrument of acceptance of the said amendment.

Article 29

Adoption and amendment of annexes to this Convention

1. Annexes to this Convention and amendments thereto shall be proposed, adopted and shall enter into force in accordance with the procedure set forth in Article 28.

2. Annexes to the Convention shall form an integral part thereof and, unless otherwise expressly provided, a reference to the Convention constitutes at the same time a reference to any annexes thereto.

3. Annexes shall be restricted to lists, forms and any other descriptive material relating to procedural, scientific, technical or administrative matters.

PART XI: FINAL PROVISIONS

Article 30

Reservations

No reservations may be made to this Convention.

Article 31
Withdrawal

At any time after two years from the date on which this Convention has entered into force for a Party, that Party may withdraw from the Convention by giving written notification to the Depositary.

2. Any such withdrawal shall take effect upon expiry of one year from the date of receipt by the Depositary of the notification of withdrawal, or on such later date as may be specified in the notification of withdrawal.

3. Any Party that withdraws from the Convention shall be considered as also having withdrawn from any protocol to which it is a Party.

Article 32
Right to vote

1. Each Party to this Convention shall have one vote, except as provided for in paragraph 2 of this Article.

2. Regional economic integration organizations, in matters within their competence, shall exercise their right to vote with a number of votes equal to the number of their Member States that are Parties to the Convention. Such an organization shall not exercise its right to vote if any of its Member States exercises its right, and vice versa.

Article 33
Protocols

1. Any Party may propose protocols. Such proposals will be considered by the Conference of the Parties.

2. The Conference of the Parties may adopt protocols to this Convention. In adopting these protocols every effort shall be made to reach consensus. If all efforts at consensus have been exhausted, and no agreement reached, the protocol shall as a last resort be adopted by a three-quarters majority vote of the Parties present and voting at the session. For the purposes of this Article, Parties present and voting means Parties present and casting an affirmative or negative vote.

3. The text of any proposed protocol shall be communicated to the Parties by the Secretariat at least six months before the session at which it is proposed for adoption.

4. Only Parties to the Convention may be parties to a protocol.
5. Any protocol to the Convention shall be binding only on the parties to the protocol in question. Only Parties to a protocol may take decisions on matters exclusively relating to the protocol in question.
6. The requirements for entry into force of any protocol shall be established by that instrument.

Article 34

Signature

This Convention shall be open for signature by all Members of the World Health Organization and by any States that are not Members of the World Health Organization but are members of the United Nations and by regional economic integration organizations at the World Health Organization Headquarters in Geneva from 16 June 2003 to 22 June 2003, and thereafter at United Nations Headquarters in New York, from 30 June 2003 to 29 June 2004.

Article 35

*Ratification, acceptance, approval, formal confirmation
or accession*

1. This Convention shall be subject to ratification, acceptance, approval or accession by States and to formal confirmation or accession by regional economic integration organizations. It shall be open for accession from the day after the date on which the Convention is closed for signature. Instruments of ratification, acceptance, approval, formal confirmation or accession shall be deposited with the Depositary.
2. Any regional economic integration organization which becomes a Party to the Convention without any of its Member States being a Party shall be bound by all the obligations under the Convention. In the case of those organizations, one or more of whose Member States is a Party to the Convention, the organization and its Member States shall decide on their respective responsibilities for the performance of their obligations under the Convention. In such cases, the organization and the Member States shall not be entitled to exercise rights under the Convention concurrently.
3. Regional economic integration organizations shall, in their instruments relating to formal confirmation or in their instruments of accession, declare the extent of their competence with respect to the matters governed by the

Convention. These organizations shall also inform the Depositary, who shall in turn inform the Parties, of any substantial modification in the extent of their competence.

Article 36

Entry into force

1. This Convention shall enter into force on the ninetieth day following the date of deposit of the fortieth instrument of ratification, acceptance, approval, formal confirmation or accession with the Depositary.
2. For each State that ratifies, accepts or approves the Convention or accedes thereto after the conditions set out in paragraph 1 of this Article for entry into force have been fulfilled, the Convention shall enter into force on the ninetieth day following the date of deposit of its instrument of ratification, acceptance, approval or accession.
3. For each regional economic integration organization depositing an instrument of formal confirmation or an instrument of accession after the conditions set out in paragraph 1 of this Article for entry into force have been fulfilled, the Convention shall enter into force on the ninetieth day following the date of its depositing of the instrument of formal confirmation or of accession.
4. For the purposes of this Article, any instrument deposited by a regional economic integration organization shall not be counted as additional to those deposited by States Members of the organization.

Article 37

Depositary

The Secretary-General of the United Nations shall be the Depositary of this Convention and amendments thereto and of protocols and annexes adopted in accordance with Articles 28, 29 and 33.

Article 38
Authentic texts

The original of this Convention, of which the Arabic, Chinese, English, French, Russian and Spanish texts are equally authentic, shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations.

IN WITNESS WHEREOF the undersigned, being duly authorized to that effect, have signed this Convention.

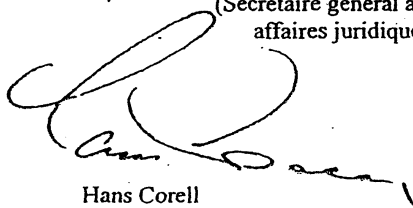
DONE at GENEVA this twenty-first day of May two thousand and three.

I hereby certify that the foregoing text is a true copy in the Arabic, Chinese, English, French, Russian and Spanish languages of the WHO Framework Convention on Tobacco Control done at Geneva on 21 May 2003.

Je certifie que le texte qui précède est la copie conforme en anglais, arabe, chinois, espagnol et français et russe de la Convention-cadre de l'OMS pour la lutte antitabac fait à Genève le 21 mai 2003.

For the Secretary-General,
The Legal Counsel
(Under-Secretary-General
for Legal Affairs)

Pour le Secrétaire général,
Le Conseiller juridique
(Secrétaire général adjoint aux
affaires juridiques)

Hans Corell

United Nations, New York
13 June 2003

Organisation des Nations Unies
New York, le 13 juin 2003

**ΣΥΜΒΑΣΗ-ΠΛΑΙΣΙΟ
ΤΗΣ ΠΑΓΚΟΣΛΛΙΑΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΥΓΕΙΑΣ
ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΛΕΓΧΟ ΤΟΥ ΚΑΠΝΟΥ**

ΗΝΩΜΕΝΑ ΕΘΝΗ 2003

Σύμβαση - Πλαίσιο
της Παγκόσμιας Οργάνωσης Υγείας
για τον έλεγχο του Καπνού

Προοίμιο

Τα Συμβαλλόμενα Μέρη,

Αποφασισμένα να δώσουν προτεραιότητα στο δικαίωμα τους για την προστασία της δημόσιας υγείας,

Αναγνωρίζοντας ότι η εξάπλωση της επιδημίας του καπνίσματος αποτελεί παγκόσμιο πρόβλημα με σοβαρές επιπτώσεις για τη δημόσια υγεία το οποίο απαιτεί την ευρύτερη δυνατή διεθνή συνεργασία και τη συμμετοχή όλων των χωρών σε μια αποτελεσματική, κατάλληλη και συνολική διεθνή αντίδραση,

Ανησυχώντας την ανησυχία της διεθνούς κοινότητας για τις καταστρεπτικές επιπτώσεις που έχουν η κατανάλωση καπνού και η έκθεση σε καπνό στην υγεία, την κοινωνία, την οικονομία και το περιβάλλον παγκοσμίως,

Ανησυχώντας έντονα για την αύξηση της παγκόσμιας κατανάλωσης και παραγωγής σιγαρέτων και λοιπών προϊόντων καπνού, ιδίως στις αναπτυσσόμενες χώρες, καθώς και για το σχετικό βάρος που επωμίζονται οι οικογένειες, οι φτωχοί και τα εθνικά συστήματα υγείας,

Αναγνωρίζοντας ότι η επιστήμη έχει αποδείξει πέραν πάσης αμφιβολίας ότι η κατανάλωση καπνού και η έκθεση σε καπνό προκαλούν θάνατο, ασθένειες και αναπηρία, και ότι υπάρχει χρονική υστέρηση της εκδήλωσης των νόσων που προκαλούνται από τον καπνό έναντι της έκθεσης σε καπνό και των άλλων χρήσεων προϊόντων καπνού.

Αναγνωρίζοντας, επίσης, ότι τα σιγαρέτα και ορισμένα άλλα προϊόντα τα οποία περιέχουν καπνό είναι ειδικά επεξεργασμένα ώστε να δημιουργούν και να διατηρούν εξάρτηση, και ότι ο καπνός που παράγουν και πολλές από τις ενώσεις που περιέχουν είναι φαρμακολογικά ενεργές, τοξικές, μεταλλαξογόνες και καρκινογόνες ουσίες, και ότι η εξάρτηση από τον καπνό έχει καταταχθεί χωριστά ως διαταραχή στις σημαντικότερες διεθνείς ταξινομήσεις νόσων.

Αναγνωρίζοντας ότι υπάρχουν αδιάσειστες επιστημονικές αποδείξεις ότι η προγεννητική έκθεση σε καπνό έχει δυσμενείς επιπτώσεις στην υγεία και την ανάπτυξη του παιδιού,

Ανησυχώντας έντονα για την εξάπλωση του καπνίσματος και άλλων μορφών κατανάλωσης καπνού μεταξύ των παιδιών και των εφήβων παγκοσμίως, και ιδίως του καπνίσματος σε όλο και μικρότερες ηλικίες,

Ανησυχώντας για την αύξηση του καπνίσματος και άλλων μορφών κατανάλωσης καπνού από τις γυναίκες και τις νέες παγκοσμίως και λαμβάνοντας υπόψη την ανάγκη πλήρους συμμετοχής των γυναικών σε όλα τα επίπεδα χάραξης και εφαρμογής της πολιτικής και την ανάγκη για στρατηγικές ελέγχου του καπνού ειδικά σχεδιασμένες για κάθε φύλο.

Εκφράζοντας τη βαθιά ανησυχία τους για τα υψηλά επίπεδα του καπνίσματος και των λοιπών μορφών κατανάλωσης καπνού στους αυτόχθονες πληθυσμούς,

Ανησυχώντας σοβαρό για την επίδραση όλων των μορφών διαφήμισης, προώθησης και χρηματοδότησης που αποσκοπούν στην ενθάρρυνση της χρήσης προϊόντων καπνού.

Αναγνωρίζοντας την ανάγκη συνεργασίας για την

εξάλειψη όλων των μορφών παράνομης εμπορίας σιγαρέτων και λοιπών προϊόντων καπνού, συμπεριλαμβανομένων του λαθρεμπορίου, της παράνομης κατασκευής και της παρασκευής πλαστών προϊόντων.

Παραδεχόμενα ότι ο έλεγχος του καπνού σε όλα τα επίπεδα, και ιδίως στις αναπτυσσόμενες χώρες και στις χώρες με οικονομίες σε μετάβαση, απαιτεί επαρκείς οικονομικούς και τεχνικούς πόρους ανάλογους με την τρέχουσα και την προβλεπόμενη ανάγκη για δραστηριότητες ελέγχου του καπνού,

Αναγνωρίζοντας την ανάγκη της ανάπτυξης κατάλληλων μηχανισμών για την αντιμετώπιση των κοινωνικών και οικονομικών επιπτώσεων των επιτυχημένων στρατηγικών μείωσης της ζήτησης καπνού,

Έχοντας υπόψη τις κοινωνικές και οικονομικές δυσκολίες που μπορεί να εγκυμονούν μεσομακροπρόθεσμα τα προγράμματα ελέγχου του καπνού σε ορισμένες αναπτυσσόμενες χώρες και χώρες με οικονομίες σε μετάβαση, και αναγνωρίζοντας την ανάγκη τους για τεχνική και οικονομική βοήθεια στο πλαίσιο των στρατηγικών αειφόρου ανάπτυξης που αναπτύσσονται σε εθνικό επίπεδο.

Έχοντας γνώση του πολύτιμου έργου που συντελείται σε πολλά Κράτη στον τομέα του ελέγχου του καπνού και επαινώντας την ηγεσία της Παγκόσμιας Οργάνωσης Υγείας, αλλά και τις προσπάθειες άλλων οργανισμών και οργάνων του συστήματος του Ηνωμένων Εθνών και άλλων διεθνών και περιφερειακών διακυβερνητικών οργανισμών στην ανάπτυξη μέτρων ελέγχου του καπνού,

Υπογραμμίζοντας την ειδική συμβολή των μη κυβερνητικών οργανώσεων και άλλων μελών της κοινωνίας των πολιτών που δεν εξαρτώνται από τη βιομηχανία καπνού, συμπεριλαμβανομένων επαγγελματικών οργάνων στον τομέα της υγείας, ενώσεων γυναικών, νέων, οικολόγων και καταναλωτών, καθώς και ακαδημαϊκών και νοσηλευτικών ιδρυμάτων, στις προσπάθειες για τον έλεγχο του καπνού σε εθνικό και διεθνές επίπεδο, αλλά και τη ζωτική σημασία της συμμετοχής τους στις εθνικές και διεθνείς προσπάθειες ελέγχου του καπνού,

Αναγνωρίζοντας την ανάγκη επαγρύπνησης για την αντιμετώπιση τυχόν προσπαθειών της βιομηχανίας καπνού να υπονομεύσει ή να ανατρέψει τις προσπάθειες ελέγχου του καπνού και την ανάγκη ενημέρωσης τους για τις δραστηριότητες της βιομηχανίας καπνού που έχουν αρνητική επίδραση στις προσπάθειες ελέγχου του καπνού,

Υπενθυμίζοντας το άρθρο 12 του Διεθνούς Συμφώνου για τα Οικονομικά, Κοινωνικά και Πολιτιστικά Δικαιώματα, το οποίο υιοθέτησε η Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών στις 16 Δεκεμβρίου 1966, σύμφωνα με το οποίο ο καθένας έχει δικαίωμα να απολαμβάνει το υψηλότερο δυνατό επίπεδο σωματικής και ψυχικής υγείας,

Υπενθυμίζοντας, επίσης, το προοίμιο του Καταστατικού της Παγκόσμιας Οργάνωσης Υγείας, σύμφωνα με το οποίο η απόλαυση του υψηλότερου δυνατού επιπέδου υγείας είναι ένα από τα θεμελιώδη δικαιώματα κάθε ανθρώπου χωρίς διάκριση λόγω φυλής, θρησκείας, πολιτικών πεποιθήσεων, νομικών ή κοινωνικών συνθηκών,

Αποφασισμένα να προωθήσουν μέτρα ελέγχου του καπνού λαμβάνοντας υπόψη όλα τα τρέχοντα επιστημονικά, τεχνικά και οικονομικά ζητήματα στον τομέα αυτό,

Υπενθυμίζοντας ότι η Σύμβαση για την Εξάλειψη Όλων των Μορφών Διακρίσεων κατά των Γυναικών, την οποία υιοθέτησε η Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών στις 18 Δεκεμβρίου 1979, προβλέπει ότι τα Συμβαλλόμενα Κράτη της Σύμβασης αυτής οφείλουν να λάβουν τα κατάλληλα μέτρα για την εξάλειψη των διακρίσεων εις βάρος των γυναικών στον τομέα της ιατρικής περίθαλψης.

Υπενθυμίζοντας, πραιτέρω, ότι η Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού, την οποία υιοθέτησε η Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών στις 20 Νοεμβρίου 1989, προβλέπει ότι τα Συμβαλλόμενα Κράτη της Σύμβασης αυτής αναγνωρίζουν το δικαίωμα του παιδιού στην απόλαυση του υψηλότερου δυνατού επιπέδου υγείας,

Συμφώνησαν τα εξής:

ΜΕΡΟΣ Ι ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Άρθρο 1 Χρήση όρων

Για τους σκοπούς της παρούσας Σύμβασης:

(α) «παράνομη εμπορία» σημαίνει οποιαδήποτε πρακτική ή συμπεριφορά που απαγορεύει ο νόμος και σχετίζεται με την παραγωγή, αποστολή, παραλαβή, κατοχή, διανομή, αγορά ή πώληση, συμπεριλαμβανομένης οποιασδήποτε πρακτικής ή συμπεριφοράς που αποσκοπεί στη διευκόλυνση της δραστηριότητας αυτής,

(β) «περιφερειακός οργανισμός οικονομικής ενοποίησης» σημαίνει οργανισμό αποτελούμενο από περισσότερα του ενός κυρίαρχα κράτη στον οποίο τα κράτη-μέλη έχουν μεταβιβάσει αρμοδιότητες σε ορισμένους τομείς, συμπεριλαμβανομένης της εξουσίας να λαμβάνει αποφάσεις δεσμευτικές για τα κράτη-μέλη του στους τομείς αυτούς,¹

(γ) «διαφήμιση και προώθηση του καπνού» σημαίνει κάθε μορφή εμπορικής επικοινωνίας, υπόδειξης ή δράσης που έχει ως σκοπό, αποτέλεσμα ή πιθανό αποτέλεσμα την προώθηση ενός προϊόντος καπνού ή της χρήσης καπνού, άμεσα ή έμμεσα,

(δ) «έλεγχος του καπνού» σημαίνει μια σειρά στρατηγικών μείωσης της προσφοράς, της ζήτησης και των βλαβών, οι οποίες στοχεύουν στη βελτίωση της υγείας του πληθυσμού μέσω της εξάλειψης ή της μείωσης της κατανάλωσης προϊόντων καπνού και της έκθεσης σε καπνό,

(ε) «βιομηχανία καπνού» σημαίνει τους κατασκευαστές καπνού, τους χονδρεμπόρους και τους εισαγωγείς προϊόντων καπνού,

(στ) «προϊόντα καπνού» σημαίνει προϊόντα τα οποία παρασκευάζονται εξ ολοκλήρου ή εν μέρει με τη χρήση φύλλων καπνού ως πρώτης ύλης και προορίζονται για χρήση μέσω εισπνοής από το στόμα, μύξης, μάσησης ή εισπνοής από τη μύτη,

(ζ) «Χρηματοδότηση για την προώθηση του καπνού» σημαίνει κάθε εισφορά σε οποιαδήποτε εκδήλωση, δραστηριότητα ή πρόσωπο η οποία έχει ως σκοπό αποτέλεσμα ή πιθανό αποτέλεσμα την προώθηση ενός προϊόντος καπνού ή της χρήσης καπνού, άμεσα ή έμμεσα.

Άρθρο 2

Σχέση μεταξύ της παρούσας Σύμβασης και άλλων συμφωνιών και νομικών κειμένων

1. Για την καλύτερη προστασία της ανθρώπινης υγείας, τα Συμβαλλόμενα Μέρη ενθαρρύνονται να εφαρμόσουν μέτρα πέραν αυτών που απαιτούνται από την παρούσα Σύμβαση και τα πρωτόκολλά της, και καμία διάταξη των κειμένων αυτών δεν εμποδίζει τα Συμβαλλόμενα Μέρη να επιβάλουν αυστηρότερες απαιτήσεις οι οποίες είναι συμβατές με τις διατάξεις τους και σύμφωνες με το διεθνές δίκαιο.

2. Οι διατάξεις της Σύμβασης και των πρωτοκόλλων της σε καμία περίπτωση δεν επηρεάζουν το δικαίωμα των Συμβαλλομένων Μερών να συνάπτουν διμερείς ή πολυμερείς συμφωνίες, συμπεριλαμβανομένων περιφερειακών ή υποπεριφερειακών συμφωνιών, σε θέματα σχετικά με τη Σύμβαση και τα πρωτοκόλλά της ή πέραν αυτής, υπό τον όρο ότι οι συμφωνίες αυτές δεν αντιβαίνουν στις υποχρεώσεις τους που απορρέουν από τη Σύμβαση και τα πρωτοκόλλά της. Τα ενδιαφερόμενα Συμβαλλόμενα Μέρη οφείλουν να κοινοποιούν τις συμφωνίες αυτές στη Διάσκεψη των Συμβαλλομένων Μερών μέσω της Γραμματείας.

ΜΕΡΟΣ ΙΙ ΣΚΟΠΟΣ, ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΕΣ ΑΡΧΕΣ ΚΑΙ ΓΕΝΙΚΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ

Άρθρο 3

Σκοπός

Σκοπός της παρούσας Σύμβασης και των πρωτοκόλλων της είναι να προστατεύσουν τη σημερινή και τις μελλοντικές γενεές από τις καταστρεπτικές επιπτώσεις που έχουν η κατανάλωση καπνού και η έκθεση σε καπνό στην υγεία, την κοινωνία, την οικονομία και το περιβάλλον παρέχοντας ένα πλαίσιο εφαρμογής μέτρων για τον έλεγχο του καπνού από τα Συμβαλλόμενα Μέρη σε εθνικό, περιφερειακό και διεθνές επίπεδο με σκοπό τη διαρκή και ουσιαστική μείωση της κυριαρχίας της χρήσης του καπνού και της έκθεσης σε καπνό.

Άρθρο 4

Κατευθυντήριες αρχές

Για την επίτευξη του σκοπού της παρούσας Σύμβασης και των πρωτοκόλλων της και την εφαρμογή των διατάξεων της, τα Συμβαλλόμενα Μέρη θα καθοδηγούνται, μεταξύ άλλων, από τις κάτωθι αρχές:

1. Καθένας πρέπει να ενημερώνεται για τις επιπτώσεις στην υγεία, την εθιστική φύση και τη θανάσιμη απειλή της κατανάλωσης καπνού και της έκθεσης σε καπνό, και πρέπει να μελετηθούν αποτελεσματικά νομοθετικά, εκτελεστικά, διοικητικά ή άλλα μέτρα στο κατάλληλο κυβερνητικό επίπεδο για την προστασία όλων από την έκθεση σε καπνό.

2. Χρειάζεται σταθερή πολιτική δέσμευση για την ανάπτυξη και υποστήριξη, σε εθνικό, περιφερειακό και διεθνές επίπεδο, συνολικών μέτρων σε πολλούς τομείς και συντονισμένης αντίρρησης,λαμβανομένων υπόψη:

α) της ανάγκης να ληφθούν μέτρα για την προστασία όλων από την έκθεση σε καπνό,

¹ Όπου αρμόζει, ο όρος «εθνικός» αφορά εξίσου και τους περιφερειακούς οργανισμούς οικονομικής ενοποίησης.

(β) της ανάγκης να ληφθούν μέτρα για την πρόληψη της έναρξης, την προώθηση και υποστήριξη της διακοπής και τη μείωση της κατανάλωσης προϊόντων καπνού οποιασδήποτε μορφής,

(γ) της ανάγκης να ληφθούν μέτρα για την προώθηση της συμμετοχής των αυτοχθόνων, ατόμων και κοινοτήτων, στην ανάπτυξη, εφαρμογή και αξιολόγηση προγραμμάτων ελέγχου του καπνού τα οποία είναι κοινωνικώς και πολιτιστικώς κατάλληλα για τις ανάγκες και τις προοπτικές τους, και

(δ) της ανάγκης να ληφθούν μέτρα για την αντιμετώπιση κινδύνων που αφορούν ειδικά κάθε φύλο κατά την ανάπτυξη των στρατηγικών ελέγχου του καπνού.

3. Σημαντικό μέρος της Σύμβασης είναι η διεθνής συνεργασία, ιδίως η μεταφορά τεχνολογίας, γνώσεων και οικονομικής βοήθειας και η παροχή της σχετικής τεχνογνωσίας για την κατάρτιση και την εφαρμογή αποτελεσματικών προγραμμάτων ελέγχου του καπνού, λαμβανομένων υπόψη της τοπικής κουλτούρας καθώς και κοινωνικών, οικονομικών, πολιτικών και νομικών παραγόντων.

4. Είναι απαραίτητη η λήψη συνολικών μέτρων και η εκδήλωση αντιδράσεων σε πολλούς τομείς, σε εθνικό, περιφερειακό και διεθνές επίπεδο, για τη μείωση της κατανάλωσης όλων των προϊόντων καπνού, ούτως ώστε να προλαμβάνεται, σύμφωνα με τις αρχές της δημόσιας υγείας, η εκδήλωση ασθενειών, η πρόωγη αναπηρία και η θνησιμότητα λόγω της κατανάλωσης καπνού και της έκθεσης σε καπνό.

5. Σημαντική διάσταση του συνολικού ελέγχου του καπνού αποτελούν τα θέματα νομικής ευθύνης, όπως αυτή ορίζεται από κάθε Συμβαλλόμενο Μέρος εντός της δικαιοδοσίας του.

6. Η σημασία της τεχνικής και οικονομικής βοήθειας για να υποστηριχθεί η μετάβαση των καπνοκαλλιεργητών και των καπνεργατών των οποίων η ζωή επηρεάζεται σοβαρά από τα προγράμματα ελέγχου του καπνού σε Συμβαλλόμενα Μέρη που είναι αναπτυσσόμενες χώρες ή χώρες με οικονομίες σε μετάβαση πρέπει να αναγνωρίζεται και να αντιμετωπίζεται στο πλαίσιο των εθνικών στρατηγικών για την αειφόρο ανάπτυξη.

7. Η συμμετοχή της κοινωνίας των πολιτών έχει αποφασιστική σημασία για την επίτευξη του στόχου της Σύμβασης και των πρωτοκόλλων της.

Άρθρο 5

Γενικές υποχρεώσεις

1. Κάθε Συμβαλλόμενο Μέρος θα αναπτύσσει, εφαρμόζει, αναθεωρεί και αξιολογεί περιοδικά συνολικές εθνικές στρατηγικές, σχέδια και προγράμματα ελέγχου του καπνού σε πολλούς τομείς σύμφωνα με την παρούσα Σύμβαση και τα πρωτόκολλα των οποίων είναι Μέρος.

2. Για το σκοπό αυτό, κάθε Συμβαλλόμενο Μέρος οφείλει, ανάλογα με τις δυνατότητές του:

(α) να καθιερώνει ή να ενισχύσει και να χρηματοδοτεί έναν εθνικό μηχανισμό συντονισμού ή εστιακά σημεία ελέγχου του καπνού, και

(β) να υιοθετήσει και να εφαρμόσει αποτελεσματικά νομοθετικά, εκτελεστικά, διοικητικά ή/και άλλα μέτρα και να συνεργαστεί, ανάλογα με τις ανάγκες, με άλλα Συμβαλλόμενα Μέρη για την ανάπτυξη κατάλληλων πολιτικών πρόληψης και μείωσης της κατανάλωσης

καπνού, του εθισμού στη νικοτίνη και της έκθεσης σε καπνό.

3. Κατά τον καθορισμό και την εφαρμογή της οικείας πολιτικής στον τομέα της δημόσιας υγείας σε σχέση με τον έλεγχο του καπνού, τα Συμβαλλόμενα Μέρη θα ενεργούν για την προστασία της πολιτικής αυτής από εμπορικά και άλλα κεκτημένα δικαιώματα της βιομηχανίας καπνού σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο.

4. Τα Συμβαλλόμενα Μέρη θα συνεργάζονται για τη διατύπωση των προτεινόμενων μέτρων, διαδικασιών και κατευθυντήριων γραμμών για την εφαρμογή της Σύμβασης και των πρωτοκόλλων των οποίων είναι Μέρη.

5. Τα Συμβαλλόμενα Μέρη θα συνεργάζονται, όπου είναι απαραίτητο, με αρμόδιους περιφερειακούς διακυβερνητικούς οργανισμούς και άλλα όργανα για την επίτευξη των στόχων της παρούσας Σύμβασης και των πρωτοκόλλων των οποίων είναι Μέρη.

6. Τα Συμβαλλόμενα Μέρη θα συνεργάζονται, στο πλαίσιο των μέσων και των πόρων που έχουν στη διάθεσή τους, για τη συγκέντρωση οικονομικών πόρων για την αποτελεσματική εφαρμογή της Σύμβασης μέσω διμερών και πολυμερών μηχανισμών χρηματοδότησης.

ΜΕΡΟΣ ΙΙΙ

ΜΕΤΡΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗ ΜΕΙΩΣΗ ΤΗΣ ΖΗΤΗΣΗΣ ΚΑΠΝΟΥ

Άρθρο 6

Τιμολογιακά και φορολογικά μέτρα για τη μείωση της ζήτησης καπνού

1. Τα Συμβαλλόμενα Μέρη αναγνωρίζουν ότι τα τιμολογιακά και φορολογικά μέτρα είναι αποτελεσματικό μέσο μείωσης της ζήτησης καπνού εκ μέρους διαφόρων τμημάτων του πληθυσμού, ιδίως των νέων.

2. Με την επιφύλαξη του κυρίαρχου δικαιώματος των Συμβαλλομένων Μερών να αποφασίζουν και να καθορίζουν τη φορολογική πολιτική τους, κάθε Συμβαλλόμενο Μέρος θα πρέπει να μελετήσει τους εθνικούς στόχους του στον τομέα της υγείας σε σχέση με τον έλεγχο του καπνού και να υιοθετήσει ή να διατηρεί, ανάλογα με την περίπτωση, μέτρα τα οποία μπορούν να περιλαμβάνουν:

(α) εφαρμογή φορολογικής πολιτικής και, ανάλογα με τις ανάγκες, τιμολογιακής πολιτικής σε σχέση με τα προϊόντα καπνού η οποία θα συμβάλλει στην επίτευξη του στόχου της μείωσης της κατανάλωσης καπνού, και

(β) απαγόρευση ή περιορισμό, αν είναι απαραίτητο, των πωλήσεων προς άτομα που ταξιδεύουν στο εξωτερικό ή/και της εισαγωγής από τα άτομα αυτά αφορολόγητων ή αδασμολόγητων προϊόντων καπνού.

3. Στις περιοδικές εκθέσεις που θα υποβάλλουν στη Διάσκεψη των Συμβαλλομένων Μερών σύμφωνα με το άρθρο 21, τα Συμβαλλόμενα Μέρη θα αναφέρουν τους συντελεστές φορολογίας των προϊόντων καπνού και τις τάσεις κατανάλωσης καπνού.

Άρθρο 7

Μη τιμολογιακά μέτρα για τη μείωση της ζήτησης καπνού

Τα Συμβαλλόμενα Μέρη αναγνωρίζουν ότι τα μη τιμολογιακά μέτρα ευρείας εφαρμογής αποτελούν αποτελεσματικό και σημαντικό μέσο μείωσης της κατανάλωσης καπνού. Κάθε Συμβαλλόμενο Μέρος θα υιοθετήσει και

θα εφαρμόσει αποτελεσματικά νομοθετικά, εκτελεστικά, διοικητικά ή άλλα μέτρα τα οποία είναι απαραίτητα για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων του σύμφωνα με τα άρθρα 8-13 και θα συνεργάζεται, ανάλογα με τις ανάγκες, με τα άλλα Συμβαλλόμενα Μέρη, άμεσα ή μέσω των αρμόδιων διεθνών οργάνων, με σκοπό την εφαρμογή τους. Η Διάσκεψη των Συμβαλλομένων Μερών θα προτείνει τις κατάλληλες κατευθυντήριες γραμμές για την εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων αυτών.

Άρθρο 8

Προστασία από την έκθεση σε καπνό

1. Τα Συμβαλλόμενα Μέρη αναγνωρίζουν ότι η επιστήμη έχει αποδείξει πέραν πάσης αμφιβολίας ότι η έκθεση σε καπνό προκαλεί θάνατο, ασθένειες και αναπηρία.

2. Κάθε Συμβαλλόμενο Μέρος θα υιοθετήσει και θα εφαρμόσει σε τομείς υπάρχουσας εθνικής δικαιοδοσίας που καθορίζει το εθνικό δίκαιο και θα προωθήσει ενεργά σε άλλα επίπεδα δικαιοδοσίας την υιοθέτηση και εφαρμογή αποτελεσματικών νομοθετικών, εκτελεστικών, διοικητικών ή/και άλλων μέτρων τα οποία θα προβλέπουν την προστασία από την έκθεση σε καπνό σε εσωτερικούς χώρους εργασίας, στις δημόσιες μεταφορές, στους εσωτερικούς δημόσιους χώρους και, αν είναι απαραίτητο, σε άλλους δημόσιους χώρους.

Άρθρο 9

Ρυθμιστικός έλεγχος

του περιεχομένου των προϊόντων καπνού

Η Διάσκεψη των Συμβαλλομένων Μερών, σε συνεννόηση με τα αρμόδια διεθνή όργανα, θα προτείνει κατευθυντήριες γραμμές για τη δοκιμή και τη μέτρηση του περιεχομένου και των εκπομπών των προϊόντων καπνού και για το ρυθμιστικό έλεγχο των εν λόγω περιεχομένων και εκπομπών. Εφόσον το εγκρίνουν οι αρμόδιες εθνικές αρχές, κάθε Συμβαλλόμενο Μέρος θα υιοθετήσει και θα εφαρμόσει νομοθετικά, εκτελεστικά και διοικητικά ή άλλα μέτρα για αυτές τις δοκιμές και μετρήσεις και το σχετικό ρυθμιστικό έλεγχο.

Άρθρο 10

Ρυθμιστικός έλεγχος των γνωστοποιήσεων σε σχέση με τα προϊόντα καπνού

Κάθε Συμβαλλόμενο Μέρος θα υιοθετήσει και θα εφαρμόσει, σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία του, αποτελεσματικά νομοθετικά, εκτελεστικά, διοικητικά ή άλλα μέτρα με τα οποία θα υποχρεώνει τους κατασκευαστές και εισαγωγείς προϊόντων καπνού να γνωστοποιούν στις κρατικές αρχές πληροφορίες σχετικά με το περιεχόμενο και τις εκπομπές των προϊόντων καπνού. Επιπλέον, κάθε Συμβαλλόμενο Μέρος θα υιοθετήσει και θα εφαρμόσει αποτελεσματικά μέτρα για τη δημοσιοποίηση πληροφοριών σχετικά με τα τοξικά συστατικά των προϊόντων καπνού και τις εκπομπές που μπορούν να παράγουν.

Άρθρο 11

Συσκευασία και σήμανση των προϊόντων καπνού

1. Κάθε Συμβαλλόμενο Μέρος θα υιοθετήσει και θα εφαρμόσει, σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία του, εντός τριών ετών από την έναρξη ισχύος της παρούσας Σύμβασης για το Μέρος, αυτό, αποτελεσματικά μέτρα που θα εξασφαλίζουν ότι:

(α) η συσκευασία και η σήμανση των προϊόντων καπνού δεν θα προωθεί το προϊόν καπνού με ψευδή, παραπλανητικά, απατηλά μέσα ή μέσα που πιθανόν να δημιουργήσουν εσφαλμένες εντυπώσεις σχετικά με τα χαρακτηριστικά του, τις επιδράσεις στην υγεία, τους κινδύνους ή τις εκπομπές, συμπεριλαμβανομένου οποιουδήποτε όρου, περιγραφής, εμπορικού σήματος, σχήματος ή άλλης ένδειξης που δημιουργεί άμεσα ή έμμεσα την εσφαλμένη εντύπωση ότι ένα συγκεκριμένο προϊόν καπνού είναι λιγότερο επιβλαβές από άλλα προϊόντα, καπνού, όπως π.χ. οι όροι «low tar», «light», «ultra-light» ή «mild», και

(β) κάθε πακέτο και κουτί προϊόντων καπνού και κάθε εξωτερική συσκευασία και σήμανση των προϊόντων αυτών θα φέρουν προειδοποιήσεις για την υγεία οι οποίες θα περιγράφουν τις επιβλαβείς επιδράσεις της χρήσης καπνού, και θα μπορούν να περιλαμβάνουν και άλλα κατάλληλα μηνύματα. Τα εν λόγω μηνύματα και προειδοποιήσεις:

(i) θα εγκρίνονται από την αρμόδια εθνική αρχή,

(ii) θα εναλλάσσονται περιοδικά,

(iii) θα είναι ευμεγέθη, ευκρινή, ορατά και ευανάγνωστα,

(iv) θα καλύπτουν το 50% ή και περισσότερο των κύριων επιφανειών επίδειξης, αλλά οπωσδήποτε τουλάχιστον 30% των επιφανειών αυτών,

(v) μπορεί να έχουν τη μορφή εικόνων ή εικονογραμμάτων ή να περιλαμβάνουν εικόνες ή εικονογράμματα.

2. Πέραν των προειδοποιήσεων της παρ. 1 εδ. β' του παρόντος άρθρου, κάθε πακέτο και κουτί προϊόντων καπνού και κάθε εξωτερική συσκευασία και σήμανση των προϊόντων αυτών θα περιέχουν πληροφορίες σχετικά με τα συστατικά και τις εκπομπές των προϊόντων καπνού, όπως ορίζονται από τις εθνικές αρχές.

3. Κάθε Συμβαλλόμενο Μέρος θα απαιτεί να αναγράφονται στην κύρια γλώσσα ή γλώσσες του οι προειδοποιήσεις και άλλες πληροφορίες των παρ. 1 εδ. α' και 2 του παρόντος άρθρου σε κάθε πακέτο και κουτί προϊόντων καπνού και κάθε εξωτερική συσκευασία και σήμανση των προϊόντων αυτών.

4. Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, ο όρος «εξωτερική συσκευασία και σήμανση» αναφορικά με προϊόντα καπνού ισχύει για κάθε συσκευασία και σήμανση που χρησιμοποιείται στις λιανικές πωλήσεις του προϊόντος.

Άρθρο 12

Εκπαίδευση, επικοινωνία, κατάρτιση και ευαισθητοποίηση του κοινού

Κάθε Συμβαλλόμενο Μέρος θα προαγάγει και θα ενισχύσει την ευαισθησία του κοινού για θέματα ελέγχου του καπνού, με τη χρήση όλων των διαθέσιμων επικοινωνιακών εργαλείων, ανάλογα με τις ανάγκες. Για το σκοπό αυτό, κάθε Συμβαλλόμενο Μέρος θα υιοθετήσει και θα εφαρμόσει αποτελεσματικά νομοθετικά, εκτελεστικά, διοικητικά ή άλλα μέτρα προκειμένου να προαγάγει:

(α) την ευρύτερη δυνατή πρόσβαση σε αποτελεσματικά και συνολικά προγράμματα εκπαίδευσης και ευαισθητοποίησης του κοινού σχετικά με τους κινδύνους για την υγεία, συμπεριλαμβανομένων των εθιστικών χαρακτηριστικών της κατανάλωσης καπνού και της έκθεσης σε καπνό,

(β) την ευαισθητοποίηση του κοινού σχετικά με τους κινδύνους για την υγεία λόγω της κατανάλωσης καπνού και της έκθεσης σε καπνό και τα οφέλη της διακοπής της χρήσης καπνού και του τρόπου ζωής χωρίς κάπνισμα, όπως ορίζονται στο άρθρο 14 παρ. 2,

(γ) τη δημόσια πρόσβαση, σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία, σε ένα ευρύ φάσμα πληροφοριών για τη βιομηχανία καπνού, εφόσον σχετίζονται με το σκοπό της παρούσας Σύμβασης,

(δ) αποτελεσματικά και κατάλληλα προγράμματα κατάρτισης ή ευαισθητοποίησης για τον έλεγχο του καπνού απευθυνόμενα σε πρόσωπα όπως το ιατρικό και νοσηλευτικό προσωπικό, οι κοινοτικοί υπάλληλοι, οι κοινωνικοί λειτουργοί, οι επαγγελματίες των ΜΜΕ, οι εκπαιδευτικοί, οι αρμόδιοι λήψεως αποφάσεων, τα διοικητικά στελέχη και άλλοι ενδιαφερόμενοι,

(ε) την ευαισθητοποίηση και τη συμμετοχή φορέων του ιδιωτικού και του δημόσιου τομέα και μη κυβερνητικών οργανώσεων που δεν εξαρτώνται από τη βιομηχανία καπνού στην ανάπτυξη και εφαρμογή προγραμμάτων και στρατηγικών ελέγχου του καπνού σε πολλούς τομείς, και

(στ) την ευαισθητοποίηση και πρόσβαση του κοινού σε πληροφορίες σχετικά με τις δυσμενείς επιπτώσεις που έχουν η κατανάλωση καπνού και η έκθεση σε καπνό στην υγεία, την κοινωνία, την οικονομία και το περιβάλλον.

Άρθρο 13

Διαφήμιση, προώθηση και χρηματοδότηση για την προώθηση του καπνού

1. Τα Συμβαλλόμενα Μέρη αναγνωρίζουν ότι η γενική απαγόρευση της διαφήμισης, προώθησης και χρηματοδότησης για την προώθηση του καπνού μπορεί να μειώσει την κατανάλωση προϊόντων καπνού.

2. Κάθε Συμβαλλόμενο Μέρος θα επιβάλλει, σύμφωνα με το σύνταγμα ή τις συνταγματικές αρχές του, γενική απαγόρευση κάθε μορφής διαφήμισης, προώθησης και χρηματοδότησης για την προώθηση του καπνού. Αυτή θα περιλαμβάνει, με την επιφύλαξη του νομικού συστήματος και των τεχνικών μέσων που έχει στη διάθεση του κάθε Συμβαλλόμενο Μέρος, γενική απαγόρευση των δραστηριοτήτων διασυννοριακής διαφήμισης, προώθησης και χρηματοδότησης για την προώθηση του καπνού που εκκινούν από την επικράτειά του. Σε σύνδεση με την υποχρέωση αυτή, κάθε Συμβαλλόμενο Μέρος θα λάβει, εντός πέντε ετών από την έναρξη ισχύος της παρούσας Σύμβασης για το εν λόγω Συμβαλλόμενο Μέρος, κατάλληλα νομοθετικά, εκτελεστικά, διοικητικά ή/και άλλα μέτρα και θα υποβάλλει σχετικές αναφορές σύμφωνα με το άρθρο 21.

3) Εάν κάποιο Συμβαλλόμενο Μέρος δεν είναι σε θέση να επιβάλλει γενική απαγόρευση για συνταγματικούς λόγους, θα εφαρμόσει περιορισμούς σε κάθε μορφή διαφήμισης, προώθησης και χρηματοδότησης για την προώθηση του καπνού. Οι περιορισμοί αυτοί θα περιλαμβάνουν, με την επιφύλαξη του νομικού συστήματος και των τεχνικών μέσων που έχει στη διάθεση του κάθε Συμβαλλόμενο Μέρος, περιορισμούς ή γενική απαγόρευση των δραστηριοτήτων διασυννοριακής διαφήμισης, προώθησης και χρηματοδότησης για την προώθηση του καπνού που εκκινούν από την επικράτειά του. Σε σύνδεση με την υποχρέωση αυτή, κάθε Συμβαλλόμενο

Μέρος θα λάβει, εντός πέντε ετών από την έναρξη ισχύος της παρούσας Σύμβασης για το εν λόγω Συμβαλλόμενο Μέρος, κατάλληλα νομοθετικά, εκτελεστικά, διοικητικά ή/και άλλα μέτρα και θα υποβάλλει σχετικές αναφορές σύμφωνα με το άρθρο 21.

4. Ως ελάχιστη υποχρέωση, και σύμφωνα με το σύνταγμα ή τις συνταγματικές αρχές του, κάθε Συμβαλλόμενο Μέρος οφείλει:

(α) να απαγορεύσει κάθε μορφή διαφήμισης, προώθησης και χρηματοδότησης για την προώθηση προϊόντων καπνού η οποία χρησιμοποιεί ψευδή, παράπλανητικά ή απατηλά μέσα ή είναι πιθανόν να δημιουργήσει εσφαλμένη εντύπωση σχετικά με τα χαρακτηριστικά, τις επιδράσεις στην υγεία, τους κινδύνους ή τις εκπομπές των προϊόντων αυτών,

(β) να απαιτήσει να συνοδεύεται κάθε μορφή διαφήμισης, προώθησης και χρηματοδότησης για την προώθηση του καπνού από προειδοποιήσεις η μηνύματα για την υγεία ή άλλα κατάλληλα θέματα,

γ) να περιορίσει την παροχή άμεσων ή έμμεσων κινήτρων που ενθαρρύνουν την αγορά προϊόντων καπνού από το κοινό,

(δ) να απαιτήσει, εάν δεν έχει επιβάλει γενική απαγόρευση, τη γνωστοποίηση στις αρμόδιες κρατικές αρχές των δαπανών της βιομηχανίας καπνού για τις μορφές διαφήμισης, προώθησης και χρηματοδότησης για την προώθηση του καπνού που δεν έχουν ακόμη απαγορευθεί. Οι αρχές μπορούν να αποφασίσουν τη γνωστοποίηση των στοιχείων αυτών, με την επιφύλαξη της εθνικής νομοθεσίας, στο κοινό ή στη Διάσκεψη των Συμβαλλομένων Μερών, σύμφωνα με το άρθρο 21,

(ε) να επιβάλει γενική απαγόρευση ή, στην περίπτωση Συμβαλλομένου Μέρους το οποίο δεν είναι σε θέση να επιβάλει γενική απαγόρευση για συνταγματικούς λόγους, να περιορίσει τη διαφήμιση, προώθηση και χρηματοδότηση για την προώθηση του καπνού μέσω του ραδιοφώνου, της τηλεόρασης, των έντυπων μέσων και, αν είναι απαραίτητο, άλλων μέσων, όπως το διαδίκτυο, εντός πέντε ετών, και

(στ) να απαγορεύσει ή, στην περίπτωση Συμβαλλομένου Μέρους το οποίο δεν είναι σε θέση να επιβάλει απαγόρευση, για συνταγματικούς λόγους, να περιορίσει τη χρηματοδότηση (με σκοπό την προώθηση του καπνού) διεθνών εκδηλώσεων, δραστηριοτήτων ή/και όσων συμμετέχουν σ' αυτές.

5. Τα Συμβαλλόμενα Μέρη ενθαρρύνονται να εφαρμόσουν μέτρα, πέραν των υποχρεώσεων που ορίζονται στην παρ. 4.

6. Τα Συμβαλλόμενα Μέρη θα συνεργάζονται για την ανάπτυξη τεχνολογιών και άλλων μέσων που είναι απαραίτητα για τη διευκόλυνση της εξάλειψης της διασυννοριακής διαφήμισης.

7. Τα Συμβαλλόμενα Μέρη τα οποία έχουν επιβάλει απαγόρευση σε ορισμένες μορφές διαφήμισης, προώθησης και χρηματοδότησης για την προώθηση του καπνού έχουν κυρίαρχο δικαίωμα να απαγορεύουν την είσοδο στην επικράτειά τους των ίδιων μορφών διαφήμισης, προώθησης και χρηματοδότησης για την προώθηση του καπνού και να επιβάλλουν τις ίδιες ποινές με αυτές που προβλέπονται από την εθνική νομοθεσία τους για τις εγχώριες μορφές διαφήμισης, προώθησης και χρηματοδότησης για την προώθηση του καπνού που εκκινούν από την επικράτειά τους. Η παρούσα πα-

ράγραφος δεν επικυρώνει ούτε εγκρίνει οποιαδήποτε συγκεκριμένη ποιινή.

8. Τα Συμβαλλόμενα Μέρη θα μελετήσουν την πιθανότητα κατάρτισης πρωτοκόλλου το οποίο θα ορίζει κατάλληλα μέτρα που απαιτούν διεθνή συνεργασία για τη γενική απαγόρευση της διασυνοριακής διαφήμισης, προώθησης και χρηματοδότησης για την προώθηση του καπνού.

Άρθρο 14

Μέτρα για τη μείωση της ζήτησης, σε σχέση με την εξάρτηση από τον καπνό και τη διακοπή της χρήσης του

1. Κάθε Συμβαλλόμενο Μέρος θα αναπτύξει και θα διαδώσει κατάλληλες, συνολικές και ολοκληρωμένες κατευθυντήριες γραμμές βάσει επιστημονικών αποδείξεων και άριστων πρακτικών, λαμβάνοντας υπόψη τις εθνικές συνθήκες και προτεραιότητες, και θα λάβει αποτελεσματικά μέτρα για την προώθηση της διακοπής της χρήσης καπνού και την παροχή επαρκούς περίθαλψης σε όσους πάσχουν από εξάρτηση από τον καπνό.

2. Για το σκοπό αυτό, κάθε Συμβαλλόμενο Μέρος θα προσπαθήσει:

(α) να σχεδιάσει και να εφαρμόσει αποτελεσματικά προγράμματα με στόχο την προώθηση της διακοπής της χρήσης καπνού, σε χώρους όπως εκπαιδευτικά ιδρύματα, νοσηλευτικά ιδρύματα, χώροι εργασίας και άθλησης,

(β) να συμπεριλάβει τη διάγνωση και τη θεραπεία της εξάρτησης από τον καπνό, καθώς και συμβουλευτικές υπηρεσίες για τη διακοπή της χρήσης καπνού στα εθνικά προγράμματα, σχέδια και στρατηγικές δημόσιας υγείας και εκπαίδευσης, με τη συμμετοχή ιατρικού και νοσηλευτικού προσωπικού, κοινοτικών υπαλλήλων και κοινωνικών λειτουργών, ανάλογα με τις ανάγκες,

(γ) να καθιερώσει προγράμματα διάγνωσης, συμβουλευτικής, πρόληψης και θεραπείας της εξάρτησης από τον καπνό σε νοσηλευτικά ιδρύματα και κέντρα αποκατάστασης, και

(δ) να συνεργαστεί με τα άλλα Συμβαλλόμενα Μέρη για τη διευκόλυνση της πρόσβασης και την εξασφάλιση χαμηλού κόστους για τη θεραπεία της εξάρτησης από τον καπνό, συμπεριλαμβανομένων των φαρμακευτικών προϊόντων σύμφωνα με το άρθρο 22. Τα προϊόντα αυτά και τα συστατικά τους μπορούν να περιλαμβάνουν φάρμακα, προϊόντα που χρησιμοποιούνται για τη χορήγηση φαρμάκων και διαγνωστικά μέσα, όταν είναι απαραίτητα.

ΜΕΡΟΣ IV

ΜΕΤΡΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗ ΜΕΙΩΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ ΚΑΠΝΟΥ

Άρθρο 15

Παράνομη εμπορία προϊόντων καπνού

1. Τα Συμβαλλόμενα Μέρη αναγνωρίζουν ότι, πέραν των υποπεριφερειακών, περιφερειακών και παγκόσμιων συμφωνιών, απαραίτητα στοιχεία του ελέγχου του καπνού είναι και η εξάλειψη όλων των μορφών παράνομης εμπορίας προϊόντων καπνού, συμπεριλαμβανομένων του λαθρεμπορίου, της παράνομης παρασκευής και της κατασκευής πλαστών προϊόντων καπνού, και η ψήφιση και εφαρμογή σχετικών εθνικών νόμων.

2. Κάθε Συμβαλλόμενο Μέρος θα υιοθετήσει και θα

εφαρμόσει αποτελεσματικά νομοθετικά, εκτελεστικά, διοικητικά ή άλλα μέτρα για να εξασφαλίσει ότι κάθε πακέτο και κουτί προϊόντων καπνού και κάθε εξωτερική συσκευασία των προϊόντων αυτών θα φέρουν σήμανση η οποία θα βοηθά τα Συμβαλλόμενα Μέρη να προσδιορίζουν την προέλευση των προϊόντων καπνού και, σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία και τις σχετικές διμερείς ή πολυμερείς συμφωνίες, θα βοηθά τα Συμβαλλόμενα Μέρη να εντοπίζουν το σημείο εκτροπής και να παρακολουθούν, τεκμηριώνουν και ελέγχουν την κίνηση των προϊόντων καπνού και το νομικό καθεστώς τους. Επιπλέον, κάθε Συμβαλλόμενο Μέρος οφείλει:

(α) να επιβάλει την υποχρέωση να φέρουν τα πακέτα και κουτιά προϊόντων καπνού λιανικής και χονδρικής πώλησης τα οποία πωλούνται στην εγχώρια αγορά του τμήν εξής δήλωση:

«Η πώληση επιτρέπεται μόνο στην (όνομα χώρας, υποεθνικής, περιφερειακής ή ομοσπονδιακής μονάδας)» ή να φέρει οποιαδήποτε άλλη αποτελεσματική ένδειξη του τελικού προορισμού ή ένδειξη που μπορεί να βοηθήσει τις αρχές να προσδιορίσουν αν το προϊόν διατίθεται νόμιμα προς πώληση στην εγχώρια αγορά ή όχι, και

(β) να εξετάσει, ανάλογα με τις ανάγκες, την πιθανότητα ανάπτυξης ενός πρακτικού καθεστώτος εντοπισμού και ανίχνευσης το οποίο θα μπορούσε να ασφαλίσει περαιτέρω το σύστημα διανομής και να βοηθήσει στη διερεύνηση περιπτώσεων παράνομης εμπορίας.

3. Κάθε Συμβαλλόμενο Μέρος θα επιβάλει την υποχρέωση να είναι ευανάγνωστες οι πληροφορίες ή ενδείξεις της συσκευασίας που προβλέπονται από την παρ. 2 του παρόντος άρθρου ή/και να αναγράφονται στην κύρια γλώσσα ή γλώσσες του.

4. Με σκοπό την εξάλειψη της παράνομης εμπορίας προϊόντων καπνού, κάθε Συμβαλλόμενο Μέρος οφείλει:

(α) να παρακολουθεί και να συλλέγει στοιχεία για το διασυνοριακό εμπόριο προϊόντων καπνού, συμπεριλαμβανομένης της παράνομης εμπορίας, και να ανταλλάσσει πληροφορίες μεταξύ των τελωνειακών, φορολογικών και άλλων αρχών, ανάλογα με την περίπτωση, και σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο και τις σχετικές εφαρμοστέες διμερείς ή πολυμερείς διατάξεις,

(β) να θεσπίσει νομοθεσία ή να ενισχύσει την ήδη υπάρχουσα με ποινές και κυρώσεις για την παράνομη εμπορία προϊόντων καπνού, συμπεριλαμβανομένων των πλαστών, και λαθραίων σιγαρέτων,

(γ) να λάβει κατάλληλα μέτρα για να εξασφαλίσει την καταστροφή όλων των κατασχεθέντων ειδών εξοπλισμού κατασκευής, πλαστών και λαθραίων σιγαρέτων και άλλων προϊόντων καπνού με τη χρήση μεθόδων φιλικών προς το περιβάλλον, οι οποίες είναι εφικτές ή διαθέσιμες σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία του,

(δ) να υιοθετήσει και να εφαρμόσει μέτρα παρακολούθησης, τεκμηρίωσης και ελέγχου της αποθήκευσης και διανομής προϊόντων καπνού τα οποία φυλάσσονται ή κινούνται υπό καθεστώς φορολογικής ή δασμολογικής αναστολής εντός της επικράτειάς του και

(ε) να υιοθετήσει τα κατάλληλα μέτρα για να καταστήσει δυνατή την κατάσχεση των εσόδων από την παράνομη εμπορία προϊόντων καπνού.

5. Οι πληροφορίες που συλλέγονται σύμφωνα με τις παρ. 4 εδ. α' και β' του παρόντος άρθρου θα παρέχο-

νται, αν είναι απαραίτητο, σε συγκεντρωτική μορφή από τα Συμβαλλόμενα Μέρη στις περιοδικές εκθέσεις που θα υποβάλλουν στη Διάσκεψη των Συμβαλλομένων Μερών σύμφωνα με το άρθρο 21.

6. Τα Συμβαλλόμενα Μέρη, ανάλογα με τις ανάγκες και σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία τους, θα προωθήσουν τη συνεργασία μεταξύ των εθνικών υπηρεσιών, καθώς και των αρμόδιων διεθνών διακυβερνητικών οργανισμών στον τομέα των ποινικών ερευνών, διώξεων και διαδικασιών, με σκοπό την εξάλειψη της παράνομης εμπορίας προϊόντων καπνού. Ιδιαίτερη έμφαση πρέπει να δοθεί στη συνεργασία σε περιφερειακό και υποπεριφερειακό επίπεδο για την καταπολέμηση της παράνομης εμπορίας προϊόντων καπνού.

7. Κάθε Συμβαλλόμενο Μέρος θα προσπαθήσει να υιοθετήσει και να εφαρμόσει περαιτέρω μέτρα, συμπεριλαμβανομένης της αδειοδότησης, όπου είναι απαραίτητο, για τον έλεγχο ή τη ρύθμιση της παραγωγής και διάθεσης προϊόντων καπνού με σκοπό την πρόληψη της παράνομης εμπορίας.

Άρθρο 16

Πωλήσεις από και προς ανηλίκους

1. Κάθε Συμβαλλόμενο Μέρος θα υιοθετήσει και θα εφαρμόσει αποτελεσματικά νομοθετικά, εκτελεστικά, διοικητικά ή άλλα μέτρα στο κατάλληλο κυβερνητικό επίπεδο για την απαγόρευση της πώλησης προϊόντων καπνού σε πρόσωπα τα οποία θεωρούνται ανήλικα σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία του ή, σε κάθε περίπτωση, είναι κάτω των 18 ετών. Τα μέτρα αυτά μπορούν να περιλαμβάνουν:

(α) την υποχρέωση όλων όσων πωλούν προϊόντα καπνού να τοποθετήσουν σε εμφανή θέση στο χώρο πωλήσεων τους ευκρινή ένδειξη σχετικά με την απαγόρευση της πώλησης προϊόντων καπνού σε ανηλίκους και, σε περίπτωση αμφιβολίας, να ζητούν από κάθε αγοραστή καπνού να παρέχει τις κατάλληλες αποδείξεις ότι έχει ενηλικιωθεί σύμφωνα με το νόμο,

(β) την απαγόρευση της πώλησης προϊόντων καπνού με οποιονδήποτε τρόπο που τα καθιστά ευπρόσιτα, π.χ. σε ράφια καταστημάτων,

(γ) την απαγόρευση της κατασκευής και πώλησης γλυκών, σνακ, παιχνιδιών ή άλλων αντικειμένων που έχουν τη μορφή προϊόντων καπνού για να προσελκύσουν τους ανηλίκους, και

(δ) την επίδειξη μέριμνας ώστε τα μηχανήματα αυτόματης πώλησης σιγαρέτων που βρίσκονται στη δικαιοδοσία του να μην είναι προσιτά στους ανηλίκους και να μην προωθούν την πώληση προϊόντων καπνού στους ανηλίκους.

2. Κάθε Συμβαλλόμενο Μέρος θα απαγορεύσει ή θα προωθήσει την απαγόρευση της διανομής δωρεάν προϊόντων καπνού στο κοινό και ιδίως στους ανηλίκους.

3. Κάθε Συμβαλλόμενο Μέρος θα προσπαθήσει να απαγορεύσει την πώληση μεμονωμένων σιγαρέτων ή σιγαρέτων σε μικρά πακέτα τα οποία τα καθιστούν οικονομικότερα για τους ανηλίκους.

4. Τα Συμβαλλόμενα Μέρη αναγνωρίζουν ότι, για να αυξηθεί η αποτελεσματικότητα των μέτρων πρόληψης της πώλησης προϊόντων καπνού στους ανηλίκους, πρέπει αυτά τα μέτρα να εφαρμόζονται, όπου χρειάζεται, σε συνδυασμό με άλλες διατάξεις της παρούσας Σύμβασης.

5. Κατά την υπογραφή, κύρωση, αποδοχή, έγκριση της Σύμβασης ή κατά την προσχώρηση σ' αυτή ή οποτεδήποτε στη συνέχεια, κάθε Συμβαλλόμενο Μέρος μπορεί, μέσω δεσμευτική έγγραφης δήλωσης, να εκφράσει τη δέσμευσή του να απαγορεύσει την εισαγωγή μηχανημάτων αυτόματης πώλησης καπνού στη δικαιοδοσία του ή, αν είναι απαραίτητο, να προβεί σε γενική απαγόρευση των μηχανημάτων αυτόματης πώλησης καπνού. Οι δηλώσεις που θα γίνονται σύμφωνα με το παρόν άρθρο θα διανέμονται από το Θεματοφύλακα της Σύμβασης σε όλα τα Συμβαλλόμενα Μέρη.

6. Κάθε Συμβαλλόμενο Μέρος θα υιοθετήσει και θα εφαρμόσει αποτελεσματικά νομοθετικά, εκτελεστικά, διοικητικά ή άλλα μέτρα, συμπεριλαμβανομένων ποινών σε πωλητές και διανομείς, για να εξασφαλίσει τη συμμόρφωση προς τις υποχρεώσεις των παρ. 1 έως 5 του παρόντος άρθρου.

7. Κάθε Συμβαλλόμενο Μέρος θα υιοθετήσει και θα εφαρμόσει, ανάλογα με τις ανάγκες, αποτελεσματικά νομοθετικά, εκτελεστικά, διοικητικά ή άλλα μέτρα για την απαγόρευση των πωλήσεων προϊόντων καπνού από πρόσωπα τα οποία θεωρούνται ανήλικα σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία του ή, σε κάθε περίπτωση, είναι κάτω των 18 ετών.

Άρθρο 17

Παροχή υποστήριξης

για οικονομικό βιώσιμες εναλλακτικές δραστηριότητες

Σε συνεργασία μεταξύ τους και με τους αρμόδιους διευθυνείς και περιφερειακούς διακυβερνητικούς οργανισμούς, τα Συμβαλλόμενα Μέρη θα προωθήσουν, ανάλογα με τις ανάγκες, οικονομικά βιώσιμες εναλλακτικές λύσεις για τους καπνεργάτες, τους καπνοκαλλιεργητές και, κατά περίπτωση, τους πωλητές οι οποίοι είναι φυσικά πρόσωπα.

ΜΕΡΟΣ V

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

Άρθρο 18

Προστασία του περιβάλλοντος και της υγείας των ανθρώπων

Κατά την εκπλήρωση των υποχρεώσεών τους που απορρέουν από την παρούσα Σύμβαση, τα Συμβαλλόμενα Μέρη συμφωνούν να λαμβάνουν δεόντως υπόψη την προστασία του περιβάλλοντος και της υγείας των ανθρώπων σε συνάρτηση με το περιβάλλον αναφορικά με την καλλιέργεια και τη, μεταποίηση καπνού στην επικράτειά τους.

ΜΕΡΟΣ VI

ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΝΟΜΙΚΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ

Άρθρο 19

Νομική ευθύνη

1. Για το σκοπό του ελέγχου του καπνού, τα Συμβαλλόμενα Μέρη θα εξετάσουν την πιθανότητα θέσπισης νέας νομοθεσίας ή αναβάθμισης της ήδη υπάρχουσας νομοθεσίας τους, όπου είναι απαραίτητο, για την αντιμετώπιση της αστικής και της ποινικής ευθύνης, συμπεριλαμβανομένης της αποζημίωσης, όπου αρμόζει.

2. Τα Συμβαλλόμενα Μέρη θα συνεργάζονται ανταλλάσσοντας πληροφορίες μέσω της Διάσκεψης των Συμβαλλομένων Μερών σύμφωνα με το άρθρο 21, συμπεριλαμβανομένων:

(α) πληροφοριών για τις επιδράσεις στην υγεία της κατανάλωσης προϊόντων καπνού και της έκθεσης σε καπνό σύμφωνα με το άρθρο 20 παρ. 3 εδ. α' και

(β) πληροφοριών σχετικά με πιν ισχύουσα νομοθεσία και τους ισχύοντες κανονισμούς, καθώς και τη σχετική νομολογία.

3. Τα Συμβαλλόμενα Μέρη θα παρέχουν αμοιβαία δικαστική συνδρομή σε θέματα αστικής και ποινικής ευθύνης σύμφωνα με την παρούσα Σύμβαση, ανάλογα με τις ανάγκες και βάσει αμοιβαίας συμφωνίας, στο πλαίσιο της εθνικής νομοθεσίας, πολιτικής, νομικής πρακτικής και των ισχυουσών διατάξεων των σχετικών συνθηκών.

4. Η Σύμβαση δεν επηρεάζει ούτε περιορίζει σε καμία περίπτωση τα τυχόν υφιστάμενα δικαιώματα πρόσβασης που έχουν το ένα Συμβαλλόμενο Μέρος στα δικαστήρια του άλλου.

5. Η Διάσκεψη των Συμβαλλομένων Μερών μπορεί να εξετάσει, εάν είναι δυνατόν, σε πρώιμο στάδιο, λαμβάνοντας υπόψη το έργο που συντελείται στα αρμόδια διεθνή φόρουμ, θέματα νομικής ευθύνης, συμπεριλαμβανομένων των κατάλληλων διεθνών προσεγγίσεων των θεμάτων αυτών και των κατάλληλων μέσων υποστήριξης, μετά από αίτηση, των Συμβαλλομένων Μερών στις νομοθετικές και άλλες δραστηριότητές τους σύμφωνα με το παρόν άρθρο.

ΜΕΡΟΣ VII

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ

Άρθρο 20

Έρευνα, παρακολούθηση και ανταλλαγή πληροφοριών

1. Τα Συμβαλλόμενα Μέρη αναλαμβάνουν την υποχρέωση να αναπτύξουν και να προωθήσουν εθνική έρευνα και να συντονίζουν ερευνητικά προγράμματα σε περιφερειακό και διεθνές επίπεδο στον τομέα του ελέγχου του καπνού. Για το σκοπό αυτό, κάθε Συμβαλλόμενο Μέρος οφείλει:

(α) να αρχίσει να διεξάγει και να συνεργάζεται, απευθείας ή μέσω αρμόδιων διεθνών και περιφερειακών διακυβερνητικών οργανισμών και άλλων οργάνων, με αντικείμενο ερευνητικές και επιστημονικές αξιολογήσεις και, στο πλαίσιο αυτό, να προωθεί και να ενθαρρύνει την έρευνα σχετικά με τους καθοριστικούς παράγοντες και τις συνέπειες της κατανάλωσης καπνού και της έκθεσης σε καπνό, καθώς και την έρευνα με αντικείμενο τον εντοπισμό εναλλακτικών καλλιεργειών, και

(β) να προωθήσει και να ενισχύσει, με την υποστήριξη των αρμόδιων διεθνών και περιφερειακών διακυβερνητικών οργανισμών και άλλων οργάνων, την εκπαίδευση και υποστήριξη όλων όσων εμπλέκονται σε δραστηριότητες ελέγχου του καπνού, συμπεριλαμβανομένης πύξ έρευνας, της εφαρμογής και της αξιολόγησης.

2. Τα Συμβαλλόμενα Μέρη θα καθιερώσουν, ανάλογα με τις ανάγκες, προγράμματα εθνικής, περιφερειακής και παγκόσμιας παρακολούθησης της έκτασης, των τάσεων, των καθοριστικών παραγόντων και των συνεπειών της κατανάλωσης καπνού και της έκθεσης σε καπνό. Για το λόγο αυτό, τα Συμβαλλόμενα Μέρη πρέπει να ενοποιήσουν τα προγράμματα παρακολούθησης θεμάτων καπνού σε εθνικά, περιφερειακά και παγκόσμια προγράμματα παρακολούθησης θεμάτων υγείας, ούτως ώστε τα στοιχεία να είναι συγκρίσιμα και να μπορούν

να αναλυθούν σε περιφερειακό και διεθνές επίπεδο, ανάλογα με τις ανάγκες .

3. Τα Συμβαλλόμενα Μέρη αναγνωρίζουν τη σημασία της οικονομικής και τεχνικής βοήθειας από διεθνείς και περιφερειακούς διακυβερνητικούς οργανισμούς και άλλα όργανα. Κάθε Συμβαλλόμενο Μέρος θα προσπαθήσει:

(α) να καθιερώσει προοδευτικά ένα εθνικό σύστημα επιδημιολογικής παρακολούθησης της κατανάλωσης καπνού και των σχετικών κοινωνικών και οικονομικών δεικτών και δεικτών υγείας,

(β) να συνεργάζεται με τους αρμόδιους διεθνείς και περιφερειακούς διακυβερνητικούς οργανισμούς και άλλα όργανα, συμπεριλαμβανομένων κυβερνητικών και μη κυβερνητικών οργανώσεων, στην περιφερειακή και παγκόσμια παρακολούθηση θεμάτων καπνού και την ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με τους δείκτες της παρ. 3 εδ. α' του παρόντος άρθρου, και

(γ) να συνεργάζεται με την Παγκόσμια Οργάνωση Υγείας στην ανάπτυξη γενικών κατευθυντήριων γραμμών ή διαδικασιών για τον ορισμό της συλλογής, ανάλυσης και διάδοσης στοιχείων από την παρακολούθηση θεμάτων καπνού.

4. Με την επιφύλαξη του εθνικού δικαίου τους, τα Συμβαλλόμενα Μέρη θα προαγάγουν και θα διευκολύνουν την ανταλλαγή επιστημονικών, τεχνικών, κοινωνικοοικονομικών, εμπορικών και νομικών πληροφοριών οι οποίες είναι διαθέσιμες στο κοινό, καθώς και πληροφορίες σχετικά με πρακτικές της βιομηχανίας καπνού και την καλλιέργεια καπνού, σε συνάρτηση με την παρούσα Σύμβαση, και στο πλαίσιο αυτό θα λαμβάνουν υπόψη και θα αντιμετωπίζουν τις ειδικές ανάγκες των Συμβαλλομένων Μερών τα οποία είναι αναπτυσσόμενες χώρες και χώρες με οικονομίες σε μετάβαση. Κάθε Συμβαλλόμενο Μέρος θα προσπαθήσει:

(α) να συγκροτήσει προοδευτικά και να διατηρεί μια ενημερωμένη βάση δεδομένων με αντικείμενο τη νομοθεσία και τους κανονισμούς ελέγχου του καπνού και, αν είναι απαραίτητο, πληροφορίες σχετικά με την εφαρμογή τους, καθώς και τη σχετική νομολογία, και να συνεργάζεται για την ανάπτυξη προγραμμάτων περιφερειακού και παγκόσμιου ελέγχου του καπνού,

(β) να συγκροτήσει προοδευτικά και να διατηρεί μια ενημερωμένη βάση δεδομένων με στοιχεία από τα εθνικά προγράμματα παρακολούθησης σύμφωνα με την παρ. 3 εδ. α' του παρόντος άρθρου, και

(γ) να συνεργάζεται με τους αρμόδιους διεθνείς οργανισμούς για την προοδευτική καθιέρωση και τη διατήρηση ενός παγκόσμιου συστήματος τακτικής συλλογής και διάδοσης πληροφοριών για την παραγωγή, τη μεταποίηση και τις δραστηριότητες της βιομηχανίας καπνού που έχουν επιπτώσεις στη Σύμβαση ή τις εθνικές δραστηριότητες ελέγχου του καπνού.

5. Τα Συμβαλλόμενα Μέρη πρέπει να συνεργάζονται στο πλαίσιο των περιφερειακών και διεθνών διακυβερνητικών οργανισμών και των οικονομικών και αναπτυξιακών οργανισμών των οποίων είναι μέλη για την προώθηση και την ενθάρρυνση, της παροχής τεχνικών και οικονομικών πόρων στη Γραμματεία με σκοπό την παροχή βοήθειας σε Συμβαλλόμενα Μέρη τα οποία είναι αναπτυσσόμενες χώρες και χώρες με οικονομίες σε μετάβαση για την εκπλήρωση των δεσμεύσεων τους σε σχέση με την έρευνα, την παρακολούθηση και την ανταλλαγή πληροφοριών.

Άρθρο 21

Υποβολή εκθέσεων και ανταλλαγή πληροφοριών

1. Κάθε Συμβαλλόμενο Μέρος θα υποβάλλει στη Διάσκεψη των Συμβαλλομένων Μερών μέσω της Γραμματείας περιοδικές εκθέσεις σχετικά με την εκ μέρους του εφαρμογή της παρούσας Σύμβασης, οι οποίες θα πρέπει να περιλαμβάνουν τα εξής:

(α) πληροφορίες για τα νομοθετικά, εκτελεστικά, διοικητικά ή άλλα μέτρα που έλαβε για την εφαρμογή της Σύμβασης,

(β) πληροφορίες για τους περιορισμούς ή τα εμπόδια που τυχόν αντιμετώπισε κατά την εφαρμογή της Σύμβασης και τα μέτρα που έλαβε για την υπέρβασή τους,

(γ) πληροφορίες για την οικονομική και τεχνική βοήθεια που τυχόν παρέσχε ή έλαβε για δραστηριότητες ελέγχου του καπνού,

(δ) πληροφορίες σχετικά με την παρακολούθηση και την έρευνα σύμφωνα με το άρθρο 20, και

(ε) τις πληροφορίες που ορίζονται στα άρθρα 6 παρ. 3, 13 παρ. 2, 13 παρ. 3, 13 παρ. 4 εδ. δ', 15 παρ. 5 και 19 παρ. 2.

2. Η συχνότητα και η μορφή των εκθέσεων αυτών που θα υποβάλλουν όλα τα Συμβαλλόμενα Μέρη θα καθορίζονται από τη Διάσκεψη των Συμβαλλομένων Μερών. Κάθε Συμβαλλόμενο Μέρος θα υποβάλλει την πρώτη αναφορά του εντός δύο ετών από την έναρξη ισχύος της παρούσας Σύμβασης για το εν λόγω Συμβαλλόμενο Μέρος.

3. Η Διάσκεψη των Συμβαλλομένων Μερών, σύμφωνα με τα άρθρα 22 και 26, θα μελετήσει ρυθμίσεις για την παροχή βοήθειας σε Συμβαλλόμενα Μέρη τα οποία είναι αναπτυσσόμενες χώρες και χώρες με οικονομίες σε μετάβαση, μετά από αίτησή τους, για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων τους βάσει του παρόντος άρθρου.

4. Η υποβολή εκθέσεων και η ανταλλαγή πληροφοριών βάσει της παρούσας Σύμβασης τελεί υπό την επιφύλαξη της εθνικής νομοθεσίας περί εμπιστευτικότητας και προστασίας της ιδιωτικής ζωής. Τα Συμβαλλόμενα Μέρη θα προστατεύουν, βάσει αμοιβαίων συμφωνιών, κάθε εμπιστευτική πληροφορία που ανταλλάσσεται.

Άρθρο 22

Συνεργασία στον επιστημονικό, τεχνικό και νομικό τομέα και παροχή σχετικής τεχνογνωσίας

1. Τα Συμβαλλόμενα Μέρη θα συνεργάζονται απευθείας ή μέσω των αρμόδιων διεθνών οργάνων για την ενίσχυση της ικανότητάς τους να εκπληρώνουν τις υποχρεώσεις τους που απορρέουν από την παρούσα Σύμβαση, λαμβάνοντας υπόψη τις ανάγκες των Συμβαλλομένων Μερών τα οποία είναι αναπτυσσόμενες χώρες και χώρες με οικονομίες σε μετάβαση. Η εν λόγω συνεργασία θα προάγει τη μεταφορά τεχνικής, επιστημονικής και νομικής πείρας και τεχνολογίας, βάσει αμοιβαίων συμφωνιών, για την εκπόνηση και την ενίσχυση εθνικών στρατηγικών, σχεδίων και προγραμμάτων ελέγχου του καπνού με σκοπό, μεταξύ άλλων:

(α) τη διευκόλυνση της ανάπτυξης, μεταφοράς και απόκτησης τεχνολογίας, γνώσεων, ικανοτήτων, δυνατοτήτων και τεχνογνωσίας σε σχέση με τον έλεγχο του καπνού,

(β) τη μεταφορά τεχνικής, επιστημονικής, νομικής και άλλης μορφής πείρας για την εκπόνηση και την

ενίσχυση εθνικών στρατηγικών, σχεδίων και προγραμμάτων ελέγχου του καπνού με σκοπό την εφαρμογή της παρούσας Σύμβασης μέσω, μεταξύ άλλων:

(i) της παροχής βοήθειας, μετά από αίτηση, για την ανάπτυξη μιας στερεής νομοθετικής βάσης, καθώς και τεχνικών προγραμμάτων συμπεριλαμβανομένων προγραμμάτων για την πρόληψη της έναρξης, την προώθηση της διακοπής της χρήσης καπνού και την προστασία από την έκθεση σε καπνό,

(ii) της παροχής βοήθειας, ανάλογα με τις ανάγκες, σε καπνεργάτες για την ανάπτυξη κατάλληλων, οικονομικά και νομικά βιώσιμων, εναλλακτικών δραστηριοτήτων με οικονομικά βιώσιμο τρόπο, και

(iii) της παροχής βοήθειας, ανάλογα με τις ανάγκες, σε καπνοκαλλιεργητές για την αλλαγή της αγροπκής παραγωγής τους μέσω της εισαγωγής εναλλακτικών καλλιεργειών με οικονομικά βιώσιμο τρόπο,

(γ) την υποστήριξη κατάλληλων προγραμμάτων εκπαίδευσης ή ευαισθητοποίησης για το αρμόδιο προσωπικό σύμφωνα με το άρθρο 12,

(δ) την παροχή, ανάλογα με τις ανάγκες, του απαραίτητου υλικού, εξοπλισμού και εφοδίων, καθώς και της σχετικής διοικητικής μέριμνας, για τις στρατηγικές, σχέδια και προγράμματα ελέγχου του καπνού,

(ε) τον προσδιορισμό μεθόδων ελέγχου του καπνού, συμπεριλαμβανομένης της συνολικής θεραπείας για την εξάρτηση από νικοτίνη, και

(στ) την προώθηση, ανάλογα με τις ανάγκες, της έρευνας για να καταστεί οικονομικότερη η συνολική θεραπεία για την εξάρτηση από τη νικοτίνη.

Η Διάσκεψη των Συμβαλλομένων Μερών θα προάγει και θα διευκολύνει τη μεταφορά τεχνικής, επιστημονικής και νομικής πείρας, και τεχνολογίας μέσω της οικονομικής ενίσχυσης που θα εξασφαλίζεται σύμφωνα με το άρθρο 26.

ΜΕΡΟΣ VIII

ΘΕΣΜΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΙ ΠΟΡΟΙ

Άρθρο 23

Διάσκεψη των Συμβαλλομένων Μερών

1. Με την παρούσα συνιστάται Διάσκεψη των Συμβαλλομένων Μερών. Η πρώτη σύνοδος της Διάσκεψης θα συγκληθεί από την Παγκόσμια Οργάνωση Υγείας το αργότερο ένα χρόνο από την έναρξη ισχύος της παρούσας Σύμβασης. Στην πρώτη συνόδό της, η Διάσκεψη θα καθορίσει το χώρο και το χρόνο διεξαγωγής των επόμενων τακτικών συνόδων.

2. Έκτακτες σύνοδοι της Διάσκεψης των Συμβαλλομένων Μερών θα διεξάγονται οποτεδήποτε άλλοτε το θεωρεί απαραίτητο η Διάσκεψη, ή μετά από έγγραφη αίτηση οποιουδήποτε Συμβαλλομένου Μέρους, υπό την προϋπόθεση ότι θα λάβει την υποστήριξη τουλάχιστον ενός τρίτου των Συμβαλλομένων Μερών εντός έξι μηνών από την κοινοποίηση της αίτησης σ' αυτά από το Γραμματέα της Σύμβασης.

3. Η Διάσκεψη των Συμβαλλομένων Μερών θα υιοθετήσει συναινετικά τον Κανονισμό Λειτουργίας της στην πρώτη συνόδό της.

4. Η Διάσκεψη των Συμβαλλομένων Μερών θα υιοθετήσει συναινετικά τον οικονομικό κανονισμό της, καθώς και κανονισμό που θα διέπει τη χρηματοδότηση των επικουρικών οργάνων που μπορεί να συστήσει, και επίσης θα υιοθετήσει οικονομικές διατάξεις που θα δι-

έπουν τη λειτουργία της Γραμματείας. Σε κάθε τακτική σύνοδο θα υιοθετεί προϋπολογισμό της χρήσεως μέχρι την επόμενη τακτική σύνοδο.

5. Η Διάσκεψη των Συμβαλλομένων Μερών θα προβαίνει σε τακτικές επισκοπήσεις της εφαρμογής της Σύμβασης, θα λαμβάνει τις απαραίτητες αποφάσεις για την προώθηση της αποτελεσματικής εφαρμογής της και μπορεί να υιοθετεί πρωτόκολλα, παραρτήματα και τροποποιήσεις της Σύμβασης σύμφωνα με τα άρθρα 28, 29 και 33. Για το σκοπό αυτό:

(α) θα προάγει και θα διευκολύνει την ανταλλαγή πληροφοριών σύμφωνα με τα άρθρα 20 και 21,

(β) θα προάγει και θα καθοδηγεί την ανάπτυξη και περιοδική βελτίωση συγκρίσιμων μεθοδολογιών έρευνας και τη συλλογή στοιχείων πέραν όσων προβλέπονται στο άρθρο 20, σε σχέση με την εφαρμογή της Σύμβασης,

(γ) θα προάγει, ανάλογα με τις ανάγκες, την ανάπτυξη, εφαρμογή και αξιολόγηση στρατηγικών, σχεδίων και προγραμμάτων, καθώς και πολιτικών, νομοθετημάτων και άλλων μέτρων,

(δ) θα μελετά τις εκθέσεις που θα υποβάλλουν τα Συμβαλλόμενα Μέρη σύμφωνα με το άρθρο 21 και θα υιοθετεί τακτικές εκθέσεις για την εφαρμογή της Σύμβασης,

(ε) θα προάγει και θα διευκολύνει την κινητοποίηση οικονομικών πόρων για την εφαρμογή της Σύμβασης σύμφωνα με το άρθρο 26,

(στ) θα συγκροτεί όποια επικουρικά όργανα είναι απαραίτητα για την επίτευξη του σκοπού της Σύμβασης,

(ζ) θα ζητά, αν είναι απαραίτητο, τις υπηρεσίες, τη συνεργασία και τις πληροφορίες των αρμόδιων οργανισμών και οργάνων του συστήματος των Ηνωμένων Εθνών και άλλων διεθνών και περιφερειακών διακυβερνητικών οργανισμών και οργάνων ως μέσο ενίσχυσης της εφαρμογής της Σύμβασης, και

(η) θα μελετά την πραγματοποίηση άλλων ενεργειών, αν είναι απαραίτητες, για την επίτευξη του σκοπού της Σύμβασης υπό το φως της πείρας που θα αποκτάται από την εφαρμογή της.

6. Η Διάσκεψη των Συμβαλλομένων Μερών θα ορίσει τα κριτήρια συμμετοχής παρατηρητών στις εργασίες της.

Άρθρο 24 Γραμματεία

1. Η Διάσκεψη των Συμβαλλομένων Μερών θα ορίσει μόνιμη γραμματεία και θα μεριμνήσει για τη λειτουργία της. Η Διάσκεψη των Συμβαλλομένων Μερών θα προσαθήσει να το πράξει στην πρώτη σύνοδό της.

2. Μέχρις ότου οριστεί και συγκροτηθεί μόνιμη γραμματεία, γραμματειακή υποστήριξη σε σχέση με την παρούσα Σύμβαση θα παρέχει η Παγκόσμια Οργάνωση Υγείας.

Η γραμματειακή υποστήριξη συνίσταται:

(α) στην προετοιμασία των συνόδων της Διάσκεψης των Συμβαλλομένων Μερών και των τυχόν υπαρχόντων επικουρικών οργάνων και στην παροχή των αναγκαίων υπηρεσιών,

(β) στη διαβίβαση των εκθέσεων που θα παραλαμβάνει σύμφωνα με τη Σύμβαση,

(γ) στην παροχή υποστήριξης στα Συμβαλλόμενα Μέρη, ιδίως όσα είναι αναπτυσσόμενες χώρες και χώ-

ρες με οικονομίες σε μετάβαση, μετά από αίτησή τους, για τη συλλογή και τη διαβίβαση των πληροφοριών που απαιτούνται σύμφωνα με τις διατάξεις της Σύμβασης,

(δ) στη σύνταξη εκθέσεων πεπραγμένων της σύμφωνα με τη σύμβαση υπό την καθοδήγηση της Διάσκεψης των Συμβαλλομένων Μερών και την υποβολή τους στη Διάσκεψη των Συμβαλλομένων Μερών,

(ε) στην εξασφάλιση, υπό την καθοδήγηση της Διάσκεψης των Συμβαλλομένων Μερών, του απαραίτητου συντονισμού με τους αρμόδιους διεθνείς και περιφερειακούς διακυβερνητικούς οργανισμούς και άλλα όργανα,

(στ) στη συνομολόγηση, υπό την καθοδήγηση της Διάσκεψης των Συμβαλλομένων Μερών, των διοικητικών και συμβατικών ρυθμίσεων που μπορεί να είναι απαραίτητες για την αποτελεσματική εκπλήρωση των καθηκόντων της, και

(ζ) στην παροχή άλλων γραμματειακών υπηρεσιών που ορίζει η Σύμβαση και οποιοδήποτε από τα πρωτόκολλά της και όποιων άλλων υπηρεσιών μπορεί να ορίσει η Διάσκεψη των Συμβαλλομένων Μερών.

Άρθρο 25

Σχέσεις μεταξύ της Διάσκεψης των Συμβαλλομένων Μερών και διακυβερνητικών οργανισμών

Με σκοπό την τεχνική και οικονομική συνεργασία για την επίτευξη του σκοπού της παρούσας Σύμβασης, η Διάσκεψη των Συμβαλλομένων Μερών μπορεί να ζητά τη συνεργασία των αρμόδιων διεθνών και περιφερειακών διακυβερνητικών οργανισμών, συμπεριλαμβανομένων οικονομικών και αναπτυξιακών ιδρυμάτων.

Άρθρο 26

Οικονομικοί πόροι

1. Τα Συμβαλλόμενα Μέρη αναγνωρίζουν το σημαντικό ρόλο που διαδραματίζουν οι οικονομικοί πόροι στην επίτευξη του σκοπού της παρούσας Σύμβασης.

2. Κάθε Συμβαλλόμενο Μέρος θα παρέχει οικονομική υποστήριξη σε σχέση με τις εθνικές δραστηριότητες του για την επίτευξη του σκοπού της Σύμβασης, σύμφωνα με τα εθνικά σχέδια, προτεραιότητες και προγράμματά του.

3. Τα Συμβαλλόμενα Μέρη θα προάγουν, ανάλογα με τις ανάγκες, την αξιοποίηση διμερών, περιφερειακών, υποπεριφερειακών και άλλων πολυμερών διαύλων για την παροχή χρηματοδότησης με σκοπό την ανάπτυξη και ενίσχυση των συνολικών προγραμμάτων ελέγχου του καπνού σε πολλούς τομείς τα οποία θα εφαρμόζουν τα Συμβαλλόμενα Μέρη που είναι αναπτυσσόμενες χώρες και χώρες με οικονομίες σε μετάβαση. Ομοίως, στο πλαίσιο των εθνικών στρατηγικών αειφόρου ανάπτυξης θα πρέπει να εντοπίζονται και να υποστηρίζονται οικονομικά βιώσιμες εναλλακτικές λύσεις αντί της καλλιέργειας καπνού, συμπεριλαμβανομένης της διαφοροποίησης των καλλιεργειών.

4. Τα Συμβαλλόμενα Μέρη που εκπροσωπούνται σε αρμόδιους διεθνείς και περιφερειακούς διακυβερνητικούς οργανισμούς και σε οικονομικά και αναπτυξιακά ιδρύματα θα ενθαρρύνουν τους εν λόγω οργανισμούς και ιδρύματα να παρέχουν οικονομική υποστήριξη στα Συμβαλλόμενα Μέρη τα οποία είναι αναπτυσσόμενες χώρες και χώρες με οικονομίες σε μετάβαση για να τα βοηθήσουν στην εκπλήρωση των υποχρεώσεων τους

που απορρέουν από τη Σύμβαση, χωρίς να περιορίζονται τα δικαιώματα συμμετοχής στους οργανισμούς αυτούς.

5. Τα Συμβαλλόμενα Μέρη συμφωνούν ότι:

(α) για να βοηθηθούν τα Συμβαλλόμενα Μέρη στην εκπλήρωση των υποχρεώσεών τους βάσει της Σύμβασης, πρέπει να κινητοποιηθούν και να αξιοποιηθούν προς όφελος όλων των Συμβαλλομένων Μερών, ιδίως όσων είναι αναπτυσσόμενες χώρες και χώρες με οικονομίες σε μετάβαση, όλοι οι σχετικοί πιθανοί και υπάρχοντες πόροι, οικονομικοί, τεχνικοί και άλλοι, δημόσιοι και ιδιωτικοί,

(β) η Γραμματεία θα συμβουλεύει τα Συμβαλλόμενα Μέρη τα οποία είναι αναπτυσσόμενες χώρες και χώρες με οικονομίες, σε μετάβαση, μετά από αίτησή τους, σχετικά με τις διαθέσιμες πηγές χρηματοδότησης για τη διευκόλυνση της εκπλήρωσης των υποχρεώσεων τους σύμφωνα με τη Σύμβαση,

(γ) στην πρώτη σύνοδό της, η Διάσκεψη Συμβαλλομένων Μερών θα προβεί σε επισκόπηση των υπαρχόντων και πιθανών μηχανισμών και πηγών παροχής βοήθειας βάσει μελέτης που θα διεξαγάγει η Γραμματεία και άλλων σχετικών πληροφοριών, και θα αξιολογήσει την επάρκειά τους,

(δ) τα αποτελέσματα της επισκόπησης αυτής θα ληφθούν υπόψη από τη Διάσκεψη των Συμβαλλομένων Μερών για να αποφασίσει αν είναι ανάγκη να ενισχυθούν οι υπάρχοντες μηχανισμοί ή να συσταθεί ένα παγκόσμιο ταμείο ή άλλοι κατάλληλοι οικονομικοί μηχανισμοί για τη διοχέτευση πρόσθετων οικονομικών πόρων, ανάλογα με τις ανάγκες, σε Συμβαλλόμενα Μέρη τα οποία είναι αναπτυσσόμενες χώρες και χώρες με οικονομίες σε μετάβαση ώστε να βοηθηθούν για την επίτευξη των σκοπών της Σύμβασης.

ΜΕΡΟΣ ΙΧ ΕΠΙΛΥΣΗ ΔΙΑΦΟΡΩΝ

Άρθρο 27 Επίλυση διαφορών

1. Σε περίπτωση διαφοράς μεταξύ δύο ή περισσότερων Συμβαλλομένων Μερών σχετικά με την εφαρμογή της παρούσας Σύμβασης, τα εν λόγω Συμβαλλόμενα Μέρη θα επιδιώκουν την επίλυση της διαφοράς δια της διπλωματικής οδού μέσω διαπραγματεύσεων ή οποιωνδήποτε άλλων ειρηνικών μέσων της επιλογής τους, συμπεριλαμβανομένων των καλών υπηρεσιών τρίτων, της μεσολάβησης ή της συνδιαλλαγής. Τυχόν μη επίτευξη συμφωνίας μέσω των καλών υπηρεσιών τρίτων, της μεσολάβησης ή της συνδιαλλαγής δεν απαλλάσσει τα μέρη της διαφοράς από την ευθύνη να εξακολουθήσουν να καταβάλλουν προσπάθειες για την επίλυσή της.

2. Κατά την υπογραφή, κύρωση, αποδοχή, έγκριση της Σύμβασης ή κατά την προσχώρηση σ' αυτή ή οποτεδήποτε στη συνέχεια, οποιοδήποτε Κράτος ή περιφερειακός οργανισμός οικονομικής ενοποίησης μπορεί να δηλώσει εγγράφως στο Θεματοφύλακα ότι, για διαφορές που δεν επιλύονται σύμφωνα με την παρ. 1 του παρόντος άρθρου, δέχεται ως υποχρεωτική την *ad hoc* διαιτησία σύμφωνα με τις διαδικασίες που θα υιοθετηθούν συναινετικά από τη Διάσκεψη των Συμβαλλομένων Μερών.

3. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου ισχύουν και για οποιοδήποτε πρωτόκολλο μεταξύ των μερών του

πρωτοκόλλου, εκτός αν το εν λόγω πρωτόκολλο προβλέπει διαφορετικά.

ΜΕΡΟΣ Χ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

Άρθρο 28 Τροποποιήσεις της Σύμβασης

1. Οποιοδήποτε Συμβαλλόμενο Μέρος μπορεί να προτείνει τροποποιήσεις της παρούσας Σύμβασης, οι οποίες θα συζητούνται από τη Διάσκεψη των Συμβαλλομένων Μερών.

2. Τροποποιήσεις της Σύμβασης υιοθετούνται από τη Διάσκεψη των Συμβαλλομένων Μερών. Το κείμενο κάθε προτεινόμενης τροποποίησης της Σύμβασης θα κοινοποιείται στα Συμβαλλόμενα Μέρη από τη Γραμματεία τουλάχιστον έξι μήνες πριν από τη σύνοδο στην οποία πρόκειται να προταθεί προς υιοθέτηση. Επίσης, η Γραμματεία θα κοινοποιεί τις προτεινόμενες τροποποιήσεις στους υπογράφοντες τη Σύμβαση και, προς ενημέρωση, στο Θεματοφύλακα.

3. Τα Συμβαλλόμενα Μέρη θα καταβάλλουν κάθε δυνατή προσπάθεια για να καταλήγουν συναινετικά σε συμφωνία σχετικά με οποιαδήποτε προτεινόμενη τροποποίηση της Σύμβασης. Εάν εξαντληθούν όλες οι προσπάθειες για την επίτευξη συναίνεσης χωρίς να καταλήξουν τα Συμβαλλόμενα Μέρη σε συμφωνία, η τροποποίηση θα υιοθετείται, ως ύστατη προσφυγή, με πλειοψηφία τριών τετάρτων των παρόντων και ψηφισάντων Συμβαλλομένων Μερών. Για τους σκοπούς της παρούσας Σύμβασης, «παρόντα και ψηφίσαντα Συμβαλλόμενα Μέρη» σημαίνει τα Συμβαλλόμενα Μέρη που ήταν παρόντα στη σύνοδο και έδωσαν θετική ή αρνητική ψήφο. Κάθε τροποποίηση που υιοθετείται θα κοινοποιείται από τη Γραμματεία στο Θεματοφύλακα, ο οποίος θα τη διανέμει σε όλα τα Συμβαλλόμενα Μέρη προς αποδοχή.

4. Τα έγγραφα αποδοχής μιας τροποποίησης θα κατατίθενται στο Θεματοφύλακα. Τροποποίηση η οποία υιοθετείται σύμφωνα με την παρ. 3 του παρόντος άρθρου τίθεται σε ισχύ για τα Συμβαλλόμενα Μέρη που την αποδέχθηκαν την εννενηκοστή ημέρα μετά την παραλαβή από το Θεματοφύλακα των εγγράφων αποδοχής τουλάχιστον των δύο τρίτων των Συμβαλλομένων Μερών.

5. Η τροποποίηση τίθεται σε ισχύ για οποιοδήποτε άλλο Συμβαλλόμενο Μέρος την εννενηκοστή ημέρα από την ημερομηνία την οποία το εν λόγω Συμβαλλόμενο Μέρος κατέθεσε στο Θεματοφύλακα το έγγραφο αποδοχής της εν λόγω τροποποίησης.

Άρθρο 29

Υιοθέτηση και τροποποίηση παραρτημάτων της παρούσας Σύμβασης

1. Παραρτήματα της παρούσας Σύμβασης και τροποποιήσεις τους θα προτείνονται, υιοθετούνται και τίθενται σε ισχύ σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 28.

2. Τα παραρτήματα της Σύμβασης αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της και, εάν δεν προβλέπεται ρητά το αντίθετο, κάθε αναφορά στη Σύμβαση ταυτόχρονα αποτελεί και αναφορά στα παραρτήματά της.

3. Τα παραρτήματα θα περιορίζονται σε καταλόγους, έντυπα και οποιαδήποτε αλλά περιγραφικά υλικά σε

σχέση με διαδικαστικά, επιστημονικά, τεχνικά και διοικητικά θέματα.

ΜΕΡΟΣ XI
ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 30
Επιφυλάξεις

Δεν είναι δυνατή η διατύπωση επιφυλάξεων σε σχέση με την παρούσα Σύμβαση.

Άρθρο 31
Αποχώρηση

1. Οποτεδήποτε μετά από την πρώτη διετία από την έναρξη ισχύος της παρούσας Σύμβασης για ένα Συμβαλλόμενο Μέρος, το Μέρος αυτό μπορεί να αποχωρήσει από τη Σύμβαση αποστέλλοντας έγγραφη ειδοποίηση στο Θεματοφύλακα.

2. Κάθε τέτοια αποχώρηση θα τίθεται σε ισχύ με τη συμπλήρωση ενός έτους από την ημερομηνία παραλαβής από το Θεματοφύλακα της ειδοποίησης αποχώρησης, ή όποια μεταγενέστερη ημερομηνία μπορεί να ορίζεται στην ειδοποίηση αυτή.

3. Κάθε Συμβαλλόμενο Μέρος που αποχωρεί από τη Σύμβαση θα θεωρείται ότι αποχώρησε και από τα πρωτόκολλα των οποίων είναι Μέρος.

Άρθρο 32
Δικαίωμα ψήφου

1. Κάθε Συμβαλλόμενο Μέρος διαθέτει μία ψήφο, εκτός αν προβλέπεται διαφορετικά στην παρ. 2 του παρόντος άρθρου.

2. Οι περιφερειακοί οργανισμοί οικονομικής ενοποίησης, σε θέματα της αρμοδιότητάς τους, θα ασκούν το δικαίωμα ψήφου τους διαθέτοντας ισάριθμες ψήφους με τον αριθμό των κρατών - μελών τους τα οποία είναι Μέρη της παρούσας Σύμβασης. Οι οργανισμοί αυτοί δεν θα ασκούν το δικαίωμα ψήφου τους αν οποιοδήποτε από τα κράτη - μέλη τους ασκήσει το δικαίωμα αυτό και τανάπαυιν.

Άρθρο 33
Πρωτόκολλα

1. Οποιοδήποτε Συμβαλλόμενο Μέρος μπορεί να προτείνει πρωτόκολλα, τα οποία θα συζητούνται στη Διάσκεψη των Συμβαλλομένων Μερών.

2. Η Διάσκεψη των Συμβαλλομένων Μερών μπορεί να υιοθετεί πρωτόκολλα της παρούσας Σύμβασης. Κατά την υιοθέτηση των πρωτοκόλλων αυτών, θα καταβάλλεται κάθε δυνατή προσπάθεια για την επίτευξη συναίνεσης. Εάν εξαντληθούν όλες οι προσπάθειες για την επίτευξη συναίνεσης χωρίς να καταλήξουν τα Συμβαλλόμενα Μέρη σε συμφωνία, το πρωτόκολλο θα υιοθετείται, ως ύστατη προσφυγή, με πλειοψηφία τριών τετάρτων των παρόντων και ψηφισάντων Συμβαλλομένων Μερών. Για τους σκοπούς της παρούσας Σύμβασης, «παρόντα και ψηφισάντα Συμβαλλόμενα Μέρη» σημαίνει τα Συμβαλλόμενα Μέρη που ήταν παρόντα στη σύνοδο κον έδωσαν θετική ή αρνητική ψήφο.

3. Το κείμενο κάθε προτεινόμενου πρωτοκόλλου θα κοινοποιείται στα Συμβαλλόμενα Μέρη από τη Γραμματεία τουλάχιστον έξι μήνες πριν από τη σύνοδο στην οποία πρόκειται να προταθεί προς υιοθέτηση.

4. Μόνο Μέρη της παρούσας Σύμβασης μπορούν να γίνουν μέρη ενός πρωτοκόλλου.

5. Κάθε πρωτόκολλο της Σύμβασης είναι δεσμευτικό μόνο για τα μέρη του πρωτοκόλλου αυτού. Μόνο τα μέρη ενός πρωτοκόλλου μπορούν να λαμβάνουν αποφάσεις για θέματα τα οποία αφορούν αποκλειστικά το εν λόγω πρωτόκολλο.

6. Οι απαιτήσεις για την έναρξη ισχύος κάθε πρωτοκόλλου θα ορίζονται στο εν λόγω κείμενο.

Άρθρο 34
Υπογραφή

Η παρούσα Σύμβαση θα είναι ανοικτή προς υπογραφή για όλα τα Μέλη της Παγκόσμιας Οργάνωσης Υγείας και οποιαδήποτε Κράτη που δεν είναι μέλη της Παγκόσμιας Οργάνωσης Υγείας, αλλά είναι μέλη των Ηνωμένων Εθνών, καθώς και για περιφερειακούς οργανισμούς οικονομικής ενοποίησης, στην Έδρα της Παγκόσμιας Οργάνωσης Υγείας στη Γενεύη από τις 16 Ιουνίου 2003 ως τις 22 Ιουνίου 2003, και στη συνέχεια στην Έδρα των Ηνωμένων Εθνών στη Νέα Υόρκη από τις 30 Ιουνίου 2003 μέχρι τις 29 Ιουνίου 2004.

Άρθρο 35

Κύρωση, αποδοχή, έγκριση, επίσημη επιβεβαίωση της Σύμβασης ή προσχώρηση σ' αυτή

1. Η παρούσα Σύμβαση υπόκειται σε κύρωση, αποδοχή, έγκριση ή προσχώρηση από τα επιμέρους Κράτη και σε επίσημη επιβεβαίωση ή προσχώρηση από τους περιφερειακούς οργανισμούς οικονομικής ενοποίησης. Είναι ανοικτή για προσχώρηση από την ημέρα μετά την ημερομηνία την οποία θα κλείσει για υπογραφή. Τα έγγραφα κύρωσης, αποδοχής, έγκρισης, επίσημης επιβεβαίωσης ή προσχώρησης θα κατατίθενται στο Θεματοφύλακα.

2. Κάθε περιφερειακός οργανισμός οικονομικής ενοποίησης που γίνεται Μέρος της Σύμβασης χωρίς να είναι Μέρος της κανένα από τα κράτη-μέλη του θα δεσμεύεται από όλες τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τη Σύμβαση. Στην περίπτωση οργανισμών των οποίων ένα ή περισσότερα κράτη-μέλη είναι Μέρη της Σύμβασης, ο οργανισμός και τα κράτη-μέλη θα αποφασίζουν για τις οικείες ευθύνες τους σε σχέση με την εκπλήρωση των υποχρεώσεών τους που απορρέουν από τη Σύμβαση. Στις περιπτώσεις αυτές, ο οργανισμός και τα κράτη-μέλη δεν δικαιούνται να ασκούν δικαιώματα που απορρέουν από τη Σύμβαση ταυτόχρονα.

3. Οι περιφερειακοί οργανισμοί οικονομικής ενοποίησης θα δηλώνουν στα έγγραφα επίσημης επιβεβαίωσης ή τα έγγραφα προσχώρησής τους την έκταση της αρμοδιότητάς τους σε σχέση με τα θέματα που διέπονται από τη Σύμβαση. Επίσης, οι οργανισμοί αυτοί θα ενημερώνουν το Θεματοφύλακα, ο οποίος με τη σειρά του θα ενημερώνει τα Συμβαλλόμενα Μέρη, για κάθε σημαντική τροποποίηση της έκτασης της αρμοδιότητάς τους.

Άρθρο 36
Έναρξη ισχύος

1. Η παρούσα Σύμβαση θα τεθεί σε ισχύ την ενεννηκοστή ημέρα από την ημερομηνία κατάθεσης στο θεματοφύλακα του τεσσαρακοστού εγγράφου κύρωσης, αποδοχής, έγκρισης και επίσημης επιβεβαίωσης της ή προσχώρησης σ' αυτή.

2. Για κάθε Κράτος το οποίο κυρώνει, αποδέχεται ή εγκρίνει τη Σύμβαση ή προσχωρεί σ' αυτή αφού έχουν εκπληρωθεί οι προϋποθέσεις έναρξης ισχύος της που ορίζονται στην παρ. 1 του παρόντος άρθρου, η Σύμβαση θα τίθεται σε ισχύ την ενενηκοστή ημέρα μετά την ημερομηνία κατάθεσης του εγγράφου κύρωσης, αποδοχής, έγκρισης ή προσχώρησής του.

3. Για κάθε περιφερειακό οργανισμό οικονομικής ενοποίησης ο οποίος καταθέτει έγγραφο επίσημης επιβεβαίωσης ή έγγραφο προσχώρησης αφού έχουν εκπληρωθεί οι προϋποθέσεις έναρξης ισχύος της που ορίζονται στην παρ. 1 του παρόντος άρθρου, η Σύμβαση θα τίθεται σε ισχύ την ενενηκοστή ημέρα μετά την ημερομηνία κατάθεσης του εγγράφου επίσημης επιβεβαίωσης ή προσχώρησής του.

4. Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, κάθε έγγραφο που κατατίθεται από περιφερειακό οργανισμό οικονομικής ενοποίησης δεν θα μετρά πέραν όσων καταθέτουν τα κράτη-μέλη του οργανισμού αυτού.

Άρθρο 37
Θεματοφύλακας

Θεματοφύλακας της παρούσας Σύμβασης και των τροποποιήσεων, πρωτοκόλλων και παραρτημάτων της που θα υιοθετούνται σύμφωνα με τα άρθρα 28, 29 και 33 είναι ο Γενικός Γραμματέας των Ηνωμένων Εθνών.

Άρθρο 38
Αυθεντικά κείμενα

Το πρωτότυπο της παρούσας Σύμβασης της οποίας το κείμενο υπάρχει στην αραβική, την κινεζική, την αγγλική, τη γαλλική, τη ρωσική και την ισπανική γλώσσα, θα κατατεθεί στο Γενικό Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών. Οι εκδοχές της σε όλες αυτές τις γλώσσες είναι εξίσου αυθεντικές

ΣΕ ΜΑΡΤΥΡΙΑ ΑΥΤΟΥ οι υπογεγραμμένοι, δεόντως εξουσιοδοτημένοι προς τούτο, υπέγραψαν την παρούσα Σύμβαση.

ΕΓΙΝΕ στη ΓΕΝΕΥΗ σήμερα, την εικοστή πρώτη Μαΐου δύο χιλιάδες τρία.

Βεβαιώνω ότι τό ανωτέρω κείμενο είναι ακριβές αντίγραφο στην αραβική, την κινεζική, την αγγλική, τη γαλλική, τη ρωσική και την ισπανική γλώσσα της Σύμβασης-Πλαισίου της Παγκόσμιας Οργάνωσης Υγείας

για τον «Έλεγχο του Καπνού, η οποία έγινε στη Γενεύη στις 21 Μαΐου 2003.

Για το Γενικό Γραμματέα
Ο Νομικός Σύμβουλος
(Βοηθός του Γενικού Γραμματέα για Νομικά Θέματα)
(υπογραφή)
Χανς Κόρελ

Ηνωμένα Έθνη, Νέα Υόρκη
13 Ιουνίου 2003

Άρθρο δεύτερο

Η ισχύς του παρόντος νόμου αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και της Σύμβασης που κυρώνεται από την πλήρωση των προϋποθέσεων του άρθρου 36 αυτής.

Παραγγέλλομε τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την εκτέλεσή του ως νόμου του Κράτους.

Αθήνα, 1 Δεκεμβρίου 2005

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΚΑΡΟΛΟΣ ΓΡ. ΠΑΠΟΥΛΙΑΣ

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Γ. ΑΛΟΓΟΣΚΟΥΦΗΣ

ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Δ. ΣΙΟΥΦΑΣ

ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ
ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

Μ. ΓΙΑΝΝΑΚΟΥ

ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ
ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ

Ν. ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ

Α. ΠΑΠΑΛΗΓΟΥΡΑΣ

ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ

Π. ΜΟΥΛΙΑΤΗΣ

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ ΚΑΙ
ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ

Γ. ΣΟΥΦΛΙΑΣ

ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

Π. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ
ΤΡΟΦΙΜΩΝ

ΕΥΑΓ. ΜΠΑΣΙΑΚΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΤΑΞΗΣ

Γ. ΒΟΥΛΓΑΡΑΚΗΣ

ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ

Θ. ΡΟΥΣΟΠΟΥΛΟΣ

Θεωρήθηκε και τέθηκε η Μεγάλη Σφραγίδα του Κράτους.

Αθήνα, 6 Δεκεμβρίου 2005

Ο ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ

Α. ΠΑΠΑΛΗΓΟΥΡΑΣ